

ULUSAL YETERLİLİK

17UY0292-6

ARAMA KURTARMA UZMANI

SEVİYE 6

REVİZYON NO: 00

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

Ankara, 2017

ÖNSÖZ

Arama Kurtarma Uzmanı (Seviye 6) Ulusal Yeterliliği 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Adalet ve Güvenlik Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu

GİRİŞ

Ulusal yeterliliğin hazırlanmasında, sektör komitelerinde incelenmesinde ve MYK Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulmasında temel ölçütler “Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik’te belirlenmiştir.

Ulusal yeterlilikler için temel ölçütler aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

- a) Ulusal yeterlilikler, ulusal meslek standartları veya uluslararası standartlara dayalı olarak oluşturulur.
- b) Ulusal yeterlilikler katılımcı bir anlayışla hazırlanır ve ilgili tarafların görüş ve katkısı alınır.
- c) Ulusal yeterlilikler, mesleki alana ilişkin iş sağlığı ve güvenliği, çevre ve kalite ile ilgili hususları kapsar.
- d) Ulusal yeterlilikler kullanıcılar tarafından anlaşılacak şekilde yazılır.
- e) Ulusal yeterlilikler hayat boyu öğrenme ilkesi çerçevesinde bireyin kendini geliştirmesini ve meslekte ilerlemesini teşvik eder.
- f) Ulusal yeterlilikler açık veya gizli hiçbir ayrımcılık unsuru içermez.
- g) Ulusal yeterlilikler, bireyin bilgi, beceri ve yetkinliğinin kalite güvencesi dâhilinde ölçülmesini temin eden unsurları içerir.

17UY0292-6 ARAMA KURTARMA UZMANI (SEVİYE 6) ULUSAL YETERLİLİĞİ

1	YETERLİLİĞİN ADI	Arama Kurtarma Uzmanı
2	REFERANS KODU	17UY0292-6
3	SEVİYE	6
4	ULUSLARARASI SINIFLANDIRMADAKİ YERİ	ISCO 08: 5419 (Arama kurtarma teknisyeni)
5	TÜR	-
6	KREDİ DEĞERİ	-
7	A)YAYIN TARİHİ	-
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
8	AMAÇ	<p>Bu ulusal yeterliliğin temel amacı Arama Kurtarma Uzmanı (Seviye 6) için;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adayların sahip olması gereken nitelikleri, bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlamak, • Adayların, geçerli ve güvenilir bir belge ile mesleki yeterliliğini kanıtlamasına olanak vermek, • Eğitim sistemine, sınav ve belgelendirme kuruluşlarına referans ve kaynak oluşturmaktır.
9	YETERLİLİĞE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDART(LAR)I	15UMS0502-6 Arama Kurtarma Uzmanı (Seviye 6) Ulusal Meslek Standardı
10	YETERLİLİK SINAVINA GİRİŞ ŞART(LAR)I	Arama Kurtarma Uzmanı (Seviye 6) ulusal yeterliliğinde tanımlanan sınavlara girecek adayın; temel arama kurtarma eğitimini aldığını belgelemesi; güncel ve geçerli bir ilkyardım belgesine sahip olması gerekmektedir.
11	YETERLİLİĞİN YAPISI	
11-a) Zorunlu Birimler		
17UY0292-6 /A1: İş Yeri ve Çevre Güvenliği, Sağlık, İş Organizasyonu, Kalite ve Mesleki Gelişim 17UY0292-6 /A2: Kentsel Arama Kurtarma Süreçlerini Yönetme ve Geliştirme		
11-b) Seçmeli Birimler		
17UY0292-6 B1: Doğadaki Kaza ve Acil Durumlarda Arama Kurtarma Süreçlerini Yönetme ve Geliştirme 17UY0292-6 B2: KBRN Olaylarına Müdahale Süreçlerini Yönetme ve Geliştirme		
11-c) Birimlerin Gruplandırılma Alternatifleri ve İlave Öğrenme Çıktıları		
Adayın mesleki yeterlilik belgesi alabilmesi için A grubu yeterlilik birimlerinin tümünden ve B grubu yeterlilik birimlerinin en az bir tanesinden başarılı olması zorunludur.		
12	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
Arama Kurtarma Uzmanı (Seviye 6) Mesleki Yeterlilik Belgesini elde etmek isteyen adaylar birimlerde tanımlanan sınavlara tabi tutulur. . Adayların yeterlilik belgesini alabilmeleri için birimlerde tanımlanan sınavlardan başarılı olmaları şartı vardır. Yeterlilik birimlerindeki teorik ve performansa dayalı sınavları her bir birim için ayrı ayrı yapılabileceği gibi birlikte de yapılabilir. Ancak her birimin değerlendirmesi		

bağımsız yapılmalıdır. Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi, birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Yeterlilik birimlerinin birleştirilerek bir yeterliliğin elde edilebilmesi için tüm birimlerin geçerliliğini koruyor olması gerekmektedir.		
13	BELGE GEÇERLİLİK SÜRESİ	Belgenin geçerlilik süresi beş (5) yıldır.
14	GÖZETİM SIKLIĞI	Belge geçerlilik süresi içerisinde adaylar gözetime tabi tutulur. Adayın performansı belge aldığı tarihten itibaren 2. yıl ile 3. yıl arasında sınav ve belgelendirme kuruluşunca belirlenen gözetim yöntemi ile değerlendirilir. Gözetim sonucu performansı yeterli bulunmayan veya gözetimi belge sahiplerinden kaynaklanan nedenlerle yapılamayan belge sahiplerinin belgeleri askıya alınır. Belgesinin askıda olma nedeni ortadan kalkan belge sahiplerinin belgelerinin geçerliliği geçerlilik süresi sonuna kadar devam eder
15	BELGE YENİLEMEDE UYGULANACAK ÖLÇME - DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ	Beş (5) yıllık geçerlilik süresinin sonunda belge sahibinin performansı aşağıda tanımlanan yöntemlerden en az biri kullanılarak değerlendirmeye tabi tutulur; a) 5 yıl belge geçerlilik süresi içinde yeterlilik belgesi kapsamında toplamda en az 2 yıl çalıştığına dair resmi kayıt, b) Yeterlilik kapsamında yer alan yeterlilik birimleri için tanımlanan Uygulama (performans) Sınavı (P1) Değerlendirme sonucu olumlu olan adayların belge geçerlilik süreleri 5 yıl daha uzatılır.
16	YETERLİLİĞİ GELİŞTİREN KURULUŞ(LAR)	Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı (AFAD)
17	YETERLİLİĞİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Adalet ve Güvenlik Sektör Komitesi
18	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	08.03.2017 – 2017/26

**17UY0292-6 /A1 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ, ÇEVRE KORUMA, KALİTE VE MESLEKİ
GELİŞİM YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	İş Sağlığı Ve Güvenliği, Çevre Koruma, Kalite Ve Mesleki Gelişim
2	REFERANS KODU	17UY0292-6 /A1
3	SEVİYE	6
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	-
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
15UMS0502-6 Arama Kurtarma Uzmanı (Seviye 6) Ulusal Meslek Standardı		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<u>Öğrenme Çıktısı 1: İş yerinde İSG ve çevre koruma uygulamalarını açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: Çalışma süreçlerinde iş yeri İSG uygulamalarının içeriği ve yöntemlerini açıklar. 1.2: İş yerinde acil durum planlaması yapma ve uygulamanın mevzuat ve yöntemlerini açıklar. 1.3: İşe uygun atık tasnifi ve bertarafı ile ilgili mevzuat ve yöntemleri açıklar.		
<u>Öğrenme Çıktısı 2: İş süreçleri ile ilgili sağlık uygulamalarını açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Afet ve acil durum müdahale süreçleri ile ilgili bedensel ve psikolojik sağlığı korumanın kural ve yöntemlerini gerekçeli olarak açıklar. 2.2: Afet ve acil durum müdahale süreçleri ile ilgili iş kazalarında, mevzuata göre uygulanması gereken prosedürleri açıklar.		
<u>Öğrenme Çıktısı 3: Afet ve acil durum müdahalelerinde, ekip ve süreç yönetimine dair mevzuat ve yöntemleri açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1: İşe uygun ekip oluşturma ve ekiplerin etkili çalışmasına yönelik yöntem ve teknikleri belirler. 3.2: Gönüllülük ile ilgili kavramları, ilkeleri ve mevzuatı açıklar. 3.3: Afet ve acil durum müdahale süreçlerinde ekipler için lojistik destek sağlama ile ilgili mevzuat ve prosedürleri açıklar. 3.4: Afet ve acil durum müdahale süreçlerini, farklı ekiplerle koordinasyon kurma ve bütünleşik çalışma prensiplerini ve uygulamalarını açıklar.		
<u>Öğrenme Çıktısı 4: Afet ve acil durum müdahale süreçleri ile ilgili, mal ve hizmet tedarikine dair mevzuat ve yöntemleri açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 4.1: Afet ve acil durum müdahale süreçleri ile ilgili, temel ekipman, araç-gereç ve malzemelere dair satın alım/tedarik, kabul ve depolama uygulamalarının idari ve teknik kurallarını gerekçeli olarak açıklar. 4.2: İş süreçleri kapsamında, hizmet alımına dair mevzuat ve prosedürleri açıklar.		
<u>Öğrenme Çıktısı 5: İş süreçlerinde kayıt tutma ve kayıtların muhafazasına yönelik uygulamaları açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 5.1: İş süreçleri ile ilgili amaca uygun veri toplama ve işleme yöntem ve tekniklerini belirler.		

5.2: İş süreçleri ile ilgili belge ve kayıtların arşivlenmesine dair temel yöntem ve teknikleri açıklar.

Öğrenme Çıktısı 6: Kalite kavramları ve uygulamalarını afet ve acil durum hizmetleri ile ilişkilendirir.

Başarım Ölçütleri:

6.1: Temel kalite kavramları ve yaklaşımlarını açıklar.

6.2: Kalite uygulamalarını, afet ve acil durum hizmetleri ile ilişkilendirerek açıklar.

Öğrenme Çıktısı 7: Kendisi ve ekip(ler) için mesleki gelişim uygulamalarını, görev kapsamına ve iş süreçlerine uygun şekilde yürütür.

Başarım Ölçütleri:

7.1: İş süreçlerinde beceri ihtiyaç analizi ve performans gözlem ve değerlendirme ile ilgili temel yöntemleri belirler.

7.2: Acil durum müdahale hizmetlerinde, iş içinde yetiştirme yöntem ve aşamalarını açıklar.

7.3: Mesleki kapsamda, hayat boyu öğrenme ve kariyer gelişimi temelinde bireysel gelişim ile ilgili kavram ve uygulamaları açıklar.

8 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

8 a) Teorik Sınav

(T1): A1 birimine yönelik teorik sınav Ek A1-2'de yer alan "Bilgiler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az kırk (40) soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav (T1) uygulanmalıdır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirimi yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama bir (1) dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 80'ine doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A1-2) ölçmelidir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

(P1): A1 birimine yönelik performansa dayalı sınav bulunmamaktadır.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Adayın söz konusu birimden başarılı sayılması için T1 sınavından başarılı olması gerekir. Yeterlilik biriminin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Adalet ve Güvenlik Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	08.03.2017 – 2017/26

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK [A1]-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

Bu birim için aşağıda tanımlanan eğitim içeriğine sahip bir programın aday tarafından tamamlanması tavsiye edilir.

1. Afet acil durum görevlileri için iş destek süreçlerinin yönetimi (ekip yönetimi, tedarik, kayıt ve raporlama süreçleri)
2. Afet acil durum görevlileri için sağlık uygulamaları

3. Afet acil durum operasyonlarında kalite ve geliştirme
4. Hayat boyu öğrenme ve mesleki gelişim
5. İşyeri İSG ve çevre koruma uygulamaları

EK [A1]-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Ofis ortamındaki İSG risklerini (gürültü, iklimlendirme, ofis kimyasalları, aydınlatma, iç düzenleme, donanımlar ve fiziki faktörler, ve benzeri) açıklar.	A.3.10	1.1	T1
BG.2	Ekranlı araçlarla çalışmada İSG risk ve önlemlerini açıklar.	A.3.10	1.1	T1
BG.3	İşyerinde eğitim/tatbikat alanlarında İSG önlemlerini yöntemlerine göre açıklar.	A.3.10	1.1	T1
BG.4	İşyeri güvenlik ve acil durum ekiplerinin temel görevlerini açıklar.	A.3.1	1.2	T1
BG.5	İşyerinde ve eğitim/tatbikat alanlarında acil durumlar için fiziki düzenleme ve önlemleri açıklar.	A.3.1	1.2	T1
BG.6	Çevre koruma ve güvenliği ile ilgili temel kavramları (çevre, çevrebilim, ekoloji ve ekolojik denge, ekosistem, çevre koruma, atık ve atık türleri, geri dönüşüm-geri kazanım, ve benzeri) açıklar.	A.7.1- A.7.2	1.3	T1
BG.7	Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğine göre, işyeri ve mesleki süreçlerde ortaya çıkan atıkları sınıflandırır.	A.7.1- A.7.2	1.3	T1
BG.8	İşyeri ve mesleki süreçlerde ortaya çıkan atıkların ilgili Yönetmeliğe göre bertaraf yöntemlerini ayırt eder.	A.7.1- A.7.2	1.3	T1
BG.9	Arındırma (dekontaminasyon) da kullanılan solüsyonların depolama, koruma, taşıma ve bertaraf yöntemlerini açıklar.	A.7.1- A.7.2	1.3	T1
BG.10	Acil durumlara müdahale mesleklerindeki meslek mensuplarının bedensel ve psikolojik sağlık ve performansını korunması ve geliştirilmesine yönelik uygulamaları (beslenme, spor ve kondisyon geliştirme, ve benzeri) açıklar.	A.5.1- A.5.2	2.1	T1
BG.11	Acil durumlara müdahale ile ilgili meslek mensuplarının sağlık risklerini ve takibi gereken	A.5.3	2.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
	sağlık kontrollerini gerekçeli olarak açıklar.			
BG.12	Afet ve acil durum müdahale süreçleri ile ilgili iş kazalarında, mevzuata göre uygulanması gereken prosedürleri açıklar.	A.6.1- A.6.2	2.2	T1
BG.13	Mesleğe uygun performans gözlem ve değerlendirme ile yedekleme yöntem(ler)ini açıklar.	B.3.3.- B.3.5- B.3.7	3.1	T1
BG.14	Mesleğe uygun ekip iletişimi ve motivasyon yöntem ve tekniklerini açıklar.	B.3.3.- B.3.5- B.3.7	3.1	T1
BG.15	İş süreçlerinde işbaşı eğitimi ve stajyer yönetimi süreçlerini, mesleki teknik eğitim ile ilgili kurallara göre açıklar.	B.3.3.- B.3.5- B.3.7	3.1	T1
BG.16	Gönüllülük kavramı ve ilkelerini açıklar.	B.3.6	3.2	T1
BG.17	Acil durum hizmetlerinde gönüllü yönetimi uygulamalarını ilgili mevzuat ve kurallara göre iş süreçleri ile ilişkilendirerek açıklar.	B.3.6	3.2	T1
BG.18	Afet ve acil durum müdahale süreçlerinde ekipler için lojistik destek sağlama ile ilgili mevzuat ve prosedürleri açıklar.	B.3.4	3.3	T1
BG.19	Afet ve acil durumlarla ilgili risk ve kriz yönetimi ve planlama süreçlerini açıklar.	B.5.1- B.5.2	3.4	T1
BG.20	Afet ve acil durumlara müdahale ile ilgili mevzuata, resmi ve temel planlamalara göre, görevli kurum, kuruluş ve ekiplerini ayırt eder.	B.5.1- B.5.2	3.4	T1
BG.21	Afet ve acil durum müdahale ile ilgili farklı ekiplerle koordinasyon kurma ve bütünleşik çalışma prensiplerini açıklar.	B.5.1- B.5.2	3.4	T1
BG.22	Toplantı süreçleri yürütme ve temel sunum yöntemlerini açıklar.	B.5.1- B.5.2	3.4	T1
BG.23	Afet ve acil durum müdahale süreçleri ile ilgili, temel ekipman, araç-gereç ve malzemelere dair teknik özellikleri tanımlar.	B.4.1-4	4.1	T1
BG.24	Kullanılan ekipmanların, kullanım performansı açısından, stok ve muhafaza uygulamalarını açıklar.	B.4.1-4	4.1	T1
BG.25	Kullanılan ekipmanların, kullanım performansı açısından, uygulama koşullarına göre gerekli teknik özellik ve şartlarını tanımlar.	B.4.1-4	4.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.26	İş süreçleri kapsamında, hizmet alımına dair mevzuat ve prosedürleri açıklar.	B.4.5	4.2	T1
BG.27	Acil durum hizmetlerinin kayıtlarının tutulması ve izlenmesine yönelik kritik veri ve bilgileri ayırt eder.	B.6.3	5.1	T1
BG.28	Acil durum hizmetleri ile ilgili bilgiler ve veriler üzerinde temel dağılım istatistiği işlemlerini (frekans, ortalama, ortanca, tepe değer, sapma, yüzdelik, gibi) açıklar.	B.6.3	5.1	T1
BG.29	Acil durum hizmetlerinin kayıt türlerine (yazılı, görsel-işitsel) ilişkin gerekli arşivleme uygulamalarını açıklar.	B.6.4- B.6.5	5.2	T1
BG.30	Acil durum müdahale hizmetlerinde tutulan kayıtların muhafaza edilme koşulları ve nedenlerini açıklar.	B.6.4- B.6.5	5.2	T1
BG.31	Temel kalite kavramlarını (kalite, değişim, gelişim, liderlik, süreç, misyon, vizyon, hedef, strateji, , akreditasyon, uygunluk, iyileştirme, düzeltme, önleme, örgütsel öğrenme, sinerji, kalibrasyon, standart, norm, müşteri, paydaş ve benzeri) tanımlar.	C.3.1- C.3.2	6.1	T1
BG.32	Temel kalite yaklaşımlarını (TKY, Deming, Ishikawa, Kaizen, ve benzeri) açıklar.	C.3.1- C.3.2	6.1	T1
BG.33	Kalite uygulamalarını, afet ve acil durum hizmetleri ile ilişkilendirerek açıklar.	C.3.1- C.3.2	6.2	T1
BG.34	İş süreçlerinde beceri ihtiyaç analizi ve performans gözlem ve değerlendirme ile ilgili temel yöntemleri belirler.	G.1.1- G.2.1	7.1	T1
BG.35	Acil durum müdahale hizmetlerinde, iş içinde yetiştirme yöntem ve aşamalarını açıklar.	G.1.2- G.1.3- G.2.2 G.2.3	7.2	T1
BG.36	Hayat boyu öğrenme, kariyer ve kariyer gelişimi kavramlarını tanımlar.	G.3.1-3	7.3	T1
BG.37	Mesleğin eğitimleriyle ilgili ulusal ve uluslararası kuruluş, eğitim tür, kademe ve programlarını ve genel koşullarını açıklar.	G.3.1-3	7.3	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
-				

**17UY00.-6/A2 KENTSEL ARAMA KURTARMA SÜREÇLERİNİ YÖNETME ve GELİŞTİRME
YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Kentsel Arama Kurtarma Süreçlerini Yönetme ve Geliştirme
2	REFERANS KODU	17UY0292-6 /A2
3	SEVİYE	6
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	-
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	15UMS0502-6 Arama Kurtarma Uzmanı (Seviye 6) Ulusal Meslek Standardı
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: Arama kurtarma operasyonu süreçlerinin güvenlik içinde yürütülmesini sağlar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: Arama Kurtarma gerektiren olayın türü, yeri ve seyrine göre olası tehlike ve riskleri değerlendirerek güvenlik önlemlerini belirler. 1.2: Arama Kurtarma olayının türü, yeri, ortam koşulları ve safhalarına göre giyilmesi ve takılması gereken kişisel koruyucu donanımları seçerek yöntemlerine uygun şekilde kullanır. 1.3: Arama Kurtarma için, güvenlik önlemi alma uygulamalarını teknik yöntem ve talimatlarına uygun olarak gerçekleştirir. 1.4: Arama kurtarma sürecinde, yöntemlerine uygun triyaj ve ilkyardım uygular. 1.5: Arama Kurtarmada kullanılan ekipman ve araç gereçleri güvenlik kurallarına uygun olarak kullanır. 1.6: Arama Kurtarma ortamında olayın türü, yeri ve safhalarına göre çevrenin korunmasına yönelik önlemleri uygular.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2: Arama Kurtarma operasyonunun, ekip yönlendirmesi, planlama ve hazırlıklarını gelen ihbara uygun şekilde yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Arama Kurtarma ekiplerini harekete geçirmeye ilişkin adımları sıralar 2.2: Arama Kurtarmanın türü, yeri ve ekip elemanlarının özellikleri, uygulanacak yöntemler ve operasyon sürecinin akışına göre, ekipleri yönlendirir. 2.3: Olay yeri ve koşullarının değerlendirmesine uygun arama kurtarma planı hazırlanmasını açıklar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: Kentsel arama kurtarmada dikey ve yatay arama kurtarma uygulamalarını gerçekleştirir.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1: Düşüm tekniklerini uygular. 3.2: İniş, çıkış, geçiş ve tahliye tekniklerini uygular.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 4: Bina çökmelerinde (enkaz) arama kurtarma yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 4.1: Bina çökmeleri (enkaz) uygun arama ve erişim yöntem ve tekniklerini uygulayarak kazazedeye erişir. 4.2: Erişilen kazazedeyi uygun kurtarma yöntem ve tekniklerini uygulayarak çıkarır.</p>

Öğrenme Çıktısı 5: Toprak kaymalarında (heyelan) arama kurtarma yapar.

Başarım Ölçütleri:

- 5.1: Toprak kaymalarında (heyelan), uygun arama ve erişim yöntem ve tekniklerini uygulayarak kazazedeye erişir.
5.2: Erişilen kazazedeyi uygun kurtarma yöntem ve tekniklerini uygulayarak çıkarır.

Öğrenme Çıktısı 6: Su baskınlarında arama kurtarma yapar.

Başarım Ölçütleri:

- 6.1: Su baskınında uygun arama ve erişim yöntem ve tekniklerini uygulayarak kazazedeye erişir.
6.2: Erişilen kazazedeyi suda kurtarma yöntem ve tekniklerini uygun şekilde uygulayarak çıkarır.

Öğrenme Çıktısı 7: Derin, dar, kapalı ve yüksek alanlarda arama kurtarma yapar.

Başarım Ölçütleri:

- 7.1: Derin, dar, kapalı ve yüksek alanlarda (kentsel alanlardaki kuyu, sarnıç, falezler, uçurum, yüksek yer ve benzeri) uygun arama ve erişim yöntem ve tekniklerini uygulayarak kazazedeye erişir.
7.2: Erişilen kazazedeyi derin, dar, kapalı ve yüksek alanlarda kurtarma yöntem ve tekniklerini uygulayarak çıkarır.

Öğrenme Çıktısı 8: Taşıt kazaları ve diğer çeşitli kazalarda arama kurtarma yapar.

Başarım Ölçütleri:

- 8.1: Kara taşıtları, raylı sistem taşıtları ve hava limanı dışındaki hava taşıtı kazalarında uygun arama ve erişim yöntem ve tekniklerini uygulayarak kazazedeye erişir.
8.2: Kara taşıtları, raylı sistem taşıtları ve hava limanı dışındaki hava taşıtı kazalarında kurtarma yöntem ve tekniklerini uygulayarak çıkarır.

Öğrenme Çıktısı 9: Arama kurtarma operasyonunun tamamlanması ve sonlandırılmasına yönelik işlemleri sıralar.

Başarım Ölçütleri:

- 9.1: Ekiplerin olay yerinden ayrılmasına yönelik işlemleri sıralar.
9.2: Arama kurtarma sürecinin kayıt altına alınmasına yönelik işlemleri sıralar.

Öğrenme Çıktısı 10: Kentsel arama kurtarma operasyonlarının performansının iyileştirilmesi ve etkin müdahale kapasitesinin geliştirilmesine yönelik uygulamaları gerçekleştirir.

Başarım Ölçütleri:

- 10.1: Veri, bilgi, analiz ve değerlendirmelere uygun müdahale ve önlemeye yönelik stratejik planlama işlemlerini tanımlar.
10.2: Operasyonel veri, bilgi ve analizlere göre, bir operasyonun performansını değerlendirme, zayıf yönleri iyileştirmeye yönelik işlevsel öneriler geliştirir.

8 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

8 a) Teorik Sınav

(T1): A2 birimine yönelik teorik sınav Ek A2-2'de yer alan "Bilgiler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az elli beş (55) soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav (T1) uygulanmalıdır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama bir (1) dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 80'ine doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A2-2) ölçmelidir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

(P1): A2 birimine yönelik performansa dayalı sınav, Ek A2-2’de yer alan “Beceri ve Yetkinlik” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlik kontrol listesinde aday tarafından başarılması zorunlu kritik adımlar belirlenir. Adayın, performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımlarının tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden %80 başarı göstermesi gerekir. Performansa dayalı sınav beceri ve yetkinliklerin (Ek A2-2) tamamını ölçecek şekilde düzenlenmiş tatbikat senaryoları ile bunlara uygun simüle edilmiş ortamlarda, gerektiğinde, değerlendirme sürecini zaafa uğratmayacak önlemler alınarak ekip desteği ile yaptırılır. Performansa dayalı sınavın süresi gerçek uygulama şartlarındaki süreye karşılık gelmelidir. Performansa dayalı sınavda senaryo(lar)a göre, güvenlik tedbirleri alınarak cansız ve/veya canlı model kullanılabilir.

Performansa dayalı sınavda İSG önlemleri alınır ve sağlık ekibi bulundurulur. Adayın kendi ve diğer kişilerin sağlığını ve can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde uygulamaya son verilir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Birim için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarılı olduğu tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılı sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez. Yeterlilik biriminin geçerlilik süresi birimin tümüyle başarılı olduğu tarihten itibaren 2 yıldır.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Adalet ve Güvenlik Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	08.03.2017 – 2017/26

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK [A2]-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

Bu birim için aşağıda tanımlanan eğitim içeriğine sahip bir programın aday tarafından tamamlanması tavsiye edilir.

1. Afet ve acil durum risk yönetimi
2. Afet ve acil durum stratejik planlama, süreç iyileştirme ve organizasyon
3. Afet ve acil durumda analiz ve değerlendirme yöntemleri
4. Afet ve acil durumda kriz yönetimi
5. Afet ve acil durumlarda ekip yönetimi
6. Alarm ve tehlike işaretleri
7. Araç, gereç, teçhizat ve ekipmanlarında ölçüm, test ve kontrol
8. Arama kurtarma araçları ve ekipmanları teknolojisi
9. Farklı teşkilat ekipleri ile koordineli çalışabilme

10. İlk yardım ve temel triyaj
11. Kentsel arama kurtarma operasyonlarında temel ve alternatif müdahale yöntemleri
12. Kroki ve harita okuma
13. Mesleki elektrik
14. Mesleki inşaat, yapı ve tahkimat
15. Mesleki işaret dilini etkili ve işlevsel kullanma
16. Mesleki kimya bilgisi
17. Mesleki matematik
18. Mesleki mekanik
19. Mesleki mevzuat
20. Mesleki psikoloji
21. Mesleki terminoloji
22. Temel veri okuma, işleme ve yorumlama
23. Yanıcı, parlayıcı, patlayıcı madde ve malzemeler
24. Yön, yer/adres bulma yöntemleri

EK [A2]-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Yapım, kullanım özellikleri ve malzemelerine göre bina türlerini ayırt eder.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.1-2	1.1	T1
BG.2	Meteorolojik koşulların olay türüne göre olası etkilerini tanımlar.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.1-2	1.1	T1
BG.3	Kara, raylı sistem ve hava taşıtlarının yapısı ve özelliklerini ayırt eder.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.1-2	1.1	T1
BG.4	Coğrafi yapı özelliklerinin olay türüne göre olası etkilerini ayırt eder.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.1-2	1.1	T1
BG.5	Olayın türü, yeri ve ortam koşullarına göre olası (ikincil) tehlike ve riskleri ayırt eder.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.1-2	1.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.6	Olayın türüne göre belirlediği risklere uygun güvenlik önlemlerini tanımlar.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.1-2	1.1	T1
BG.7	Operasyon bölgesinin trafiğe kapatılması gereken koşulları ayırt eder.	A.3.2-3-5-8, E.8.1	1.3	T1
BG.8	Çalışma alanında tehlikeli ve güvenli alanların tanımlaması için esas alınan unsurları açıklar.	A.3.2-3-5-8, E.8.2-3	1.3	T1
BG.9	Triyaj da renk kodlarının anlamlarını tanımlar.	A.3.9	1.4	T1
BG.10	Bilinci kapalı ve açık durumdaki kazazedeler için triyaj yöntemlerini açıklar.	A.3.9	1.4	T1
BG.11	Arama kurtarma müdahale süreçleri ile ilgili ilkyardım ilke ve kurallarını açıklar.	A.3.9	1.4	T1
BG.12	Arama kurtarmada kullanılan ekipmanlar, araç-gereç ve malzemelerin (arama kurtarma setlerine dâhil temel el aletleri, halatlar, kesici, kırıcı, delici ve ayırıcılar, çeşitli arama cihazları, yatay ve dikey arama kurtarma da kullanılan ekipmanlar, ipler ve ipli teçhizatlar) kullanım alanı, teknik özellikleri ile raf ve depolama süreleri itibariyle kullanılabilir olup olmadıklarını değerlendirir.	A.4.1-4, E.1.1-4, E.5.3, B.1.1, B.1.5	1.5	T1
BG.13	Çalışma alanı ve olayın özelliğine göre, arama kurtarma güvenliği için en uygun ekipman, cihaz ve araç gereçleri tanımlar.	A.4.1-4, E.1.1-4, B.1.1, B.1.5	1.5	T1
BG.14	Arama kurtarmada kullanılan ekipmanlar, araç-gereçlerin işlevsellik kontrolleri, bakım uygulamalarını açıklar.	A.4.1-4, E.1.1-4, B.1.1, B.1.5	1.5	T1
BG.16	Olayın türüne göre, uygun ekipman, araç-gereci tanımlar.	B.2.3	2.1	T1
BG.17	Arama kurtarma türüne göre 7/24 ekip bulundurma ve operasyon hazırlıkları düzenleme işlemlerini sıralar.	B.2.3	2.1	T1
BG.18	Olayın türü, olay yerinin uzaklığı ve koşullarına göre gerekli lojistik desteği ve sağlanmasına ilişkin yöntemleri açıklar.	B.2.3	2.1	T1
BG.19	Olay türüne ve koşullarına göre bildirimde bulunması gereken birim ve ekipleri ayırt eder.	B.3.1-2, D.3.2	2.2	T1
BG.20	Olay türüne göre, ekiplerin olay yerinde operasyon planına uygun şekilde erişim ve konumlanmasına yönelik bölge belirlemelerini açıklar.	B.3.1-2, D.3.2	2.2	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.21	Olay yerinde gelen ekibin görev alanı, özellik ve kapasitesine göre, plana uygun işbölümünü tanımlar.	B.3.1-2, D.3.2	2.2	T1
BG.22	Binanın çökme, hasar ve arama-kurtarmaya uygunluğunu fiziki değerlendirme yöntemlerine göre açıklar.	E.1.1-3	2.3	T1
BG.23	Olay yerinde, olayın türüne göre gerekli kritik bilgileri (olay türü, büyüklüğü, nedeni – afet, kaza, saldırı, ve benzeri- olay saati, olası kazazede sayısı, olay mahallinin kullanım amacı ve benzeri) değerlendirir.	E.1.1-3	2.3	T1
BG.24	Olay ile ilgili kritik bilgileri arama kurtarmanın kapsamı için değerlendirir.	E.1.1-3	2.3	T1
BG.25	Değerlendirmesine göre gerekli destek ekipler, ekipmanlar, araçlar, ve benzeri destekleri ayırt eder.	E.1.1-3	2.3	T1
BG.26	Sekizliler, kazıklar, yaylar, camadan, pürsik, kelebek, balıkçı, perlon düğümlerinin kullanım yerlerini açıklar.	E.3.1-3, E.5.1-4, E.2.1-3, E.8.2,E.3.1-3	3.1	T1
BG.27	Bina yıkılma özelliklerini açıklar.	E.1.1-3	4.1	T1
BG.28	Belirlediği giriş tekniğine uygun ekipman ve personel seçimini yapar.	E.3.1-3	4.1	T1
BG.29	Enkazın ve kazazedenin durumuna göre alternatif kurtarma yöntemleri değerlendirir.	E.1.1-5, D.4.4	4.2	T1
BG.30	Arazinin coğrafi konumu ve meteorolojik koşullarına göre toprağın kayma özelliklerini açıklar.	E.1.1-5	5.1	T1
BG.31	Olay yerini çıkan moloz ve topraklardan arındırma gerekçelerini ve işlem esnasında dikkat edilmesi gereken konuları açıklar.	D.5.1	5.2	T1
BG.32	Su baskını çeşitleri, özellikleri, çevreye verebilecekleri zarar durumlarını açıklar.	E.4.1	6.1	T1
BG.33	Su baskının özelliğine göre oluşabilecek ikincil tehlikeleri ayırt eder.	E.4.1	6.1	T1
BG.34	Su baskını çevresinin tahliye edilmesi gereken koşulları ayırt eder.	E.4.1	6.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.35	İkincil tehlikelerin önlenmesine yönelik ilgili birimlerden (itfaiye, çevre şehircilik, sağlık, DSİ, belediye ve benzeri) alacağı yardımları ayırt eder.	E.4.1	6.1	T1
BG.36	Suyun akış hızı, yüksekliği, bulunduğu çevrenin özelliklerine göre tahliye edilme yöntem ve ekipmanlarını tanımlar.	E.4.2-3, D.5.1	6.2	T1
BG.37	İş makineleri ve ekipmanları (kepçe, loder, motopomp, vidanjör, ve benzeri) su baskı operasyonunda koordineli çalıştırma yöntemlerini açıklar.	E.4.2-3, D.5.1	6.2	T1
BG.38	Kentsel bölgelerde arama kurtarma gerektiren derin, dar, kapalı ve yüksek alanları ve özelliklerini açıklar.	E.5.1-5	7.1	T1
BG.39	Farklı tip kara taşıtları, raylı sistem taşıtları ve hava limanı dışındaki hava taşıtlarının anatomisini açıklar.	E.6.2-3-4, E.8.4	8.1	T1
BG.40	Aracın bulunduğu duruma göre stabilize edilmesi için gerekli ekipman ve yöntemi tanımlar.	E.6.2-3-4, E.8.4	8.1	T1
BG.41	Kentsel arama kurtarma operasyonu sonlandırma prosedürlerini açıklar.	D.5.1-5	9.1	T1
BG.42	Operasyon alanında, kullanılan ünite, ekipman ve araç gereçlerin operasyon sonu temizlik kontrolleri ve toparlanma/paketleme prosedürlerini açıklar.	D.5.1-5	9.1	T1
BG.43	Görev sonunda operasyon tutanaklarının tür ve taraflarını (ilgili diğer ekipler, kurumlar ve benzeri) açıklar.	D.5.1-5	9.1	T1
BG.44	Operasyon süreci ve sonuçlarına göre bir görev sonuç raporunu tanımlar.	D.5.1-5, B.6.1-2	9.2	T1
BG.45	Olay bölgesindeki değerli buluntuları değerli buluntu tutanağı ile ilgililere teslim prosedürünü açıklar.	D.4.10	9.2	T1
BG.46	Strateji, stratejik planlama, stratejik yönetim kavramlarını ve kalite ile ilişkilerini açıklar.	C.1.1-4	10.1	T1
BG.47	Operasyonlar ve uygulanmış planlarla ilgili kayıt, rapor, risk analizleri ve istatistikî bilgileri, operasyonların performansı ve bölgesel özelliklere göre yorumlayarak değerlendirir.	C.1.1-4	10.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.48	Görev alanının nüfus, sanayi, bölgesel yapılanma ve çevresel durumuna göre yeni müdahale alanları oluşturulmasına ve destek kuvvetlere yönelik ihtiyaçları tespit eder.	C.1.1-4	10.1	T1
BG.49	Operasyon yeterliliği için, operasyon planlarının iyileştirilmesine yönelik stratejiler ve bunlara bağlı plan faaliyetleri geliştirir.	C.1.1-4	10.1	T1
BG.50	Bölgesel kapasite seviyesini belirlemede diğer ilgili kamu kurum kuruluşları, STK ve gönüllülerin eğitim, tatbikat ve benzeri faaliyetlerini stratejiyle ilişkili şekilde plana dâhil eder.	C.1.1-4	10.1	T1
BG.51	Personelin bilgi ve becerisini artırmak için ulusal ve uluslar arası kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmaları stratejiyle ilişkili şekilde plana dahil edilmesini açıklar.	C.1.1-4	10.1	T1
BG.52	Farklı bölgesel ekipler veya kurum ekipleri arasında ortak görev, görev aidiyeti ve birlikte iş görme yeterliliğini geliştirmeye yönelik faaliyetleri stratejiye uygun olarak tanımlar.	C.1.1-4	10.1	T1
BG.53	Görev sonuç raporlarındaki bilgilere göre operasyonların performansını değerlendirir.	C.2.1-5	10.2	T1
BG.54	Yaptığı değerlendirmeye göre iyileştirilmesi gereken konuları ve önlemleri tanımlar.	C.2.1-5	10.2	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.1	Olayın türü, tehlike ve risklerine uygun kişisel koruyucu donanımları seçer.	A.2.1-3	1.2	P1
* BY.2	Olaya uygun seçilen kişisel koruyucu donanımlarını yöntemine uygun şekilde giyer/takar.	A.2.1-3	1.2	P1
* BY.3	Dar, derin yer operasyonu esnasında temiz hava solunum cihazının kullanım süresini kontrol altında tutar.	A.2.1-3	1.2	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.4	Dar derin yer operasyonlarında, ortam havalandırması uygulamasını yöntemlerine uygun şekilde yapar.	A.2.1-3	1.2	P1
* BY.5	Çalışma alanında tehlikeli ve güvenli alanların tanımlamasını yapar.	A.3.2-3-5-8, E.8.1-4	1.3	P1
* BY.6	Çalışma alanında güvenlik şeridi çeker.	A.3.2-3-5-8, E.8.1-4	1.3	P1
* BY.7	Alanda kaçış ve buluşma noktalarını belirler.	A.3.2-3-5-8, E.8.1-4	1.3	P1
BY.8	Arama-kurtarma faaliyeti için engel teşkil eden unsurları yöntemlerine göre bertaraf eder.	A.3.2-3-5-8, E.8.1-4	1.3	P1
* BY.9	Çalışma alanının durumuna göre riskli yerlere yöntemine uygun tahkimat yapar.	A.3.2-3-5-8, E.8.1-4	1.3	P1
* BY.10	Kurtarma araçlarını güvenli alanda kaçış yönüne göre konumlandırır.	A.3.2-3-5-8, E.8.1-4	1.3	P1
* BY.11	Kazazedenin bilinci yerinde olup olmadığını belirler.	A.3.9	1.4	P1
* BY.12	Bilinci kapalı ve açık kazazedeler için, durumlarına göre triyaj uygular.	A.3.9	1.4	P1
* BY.13	Arama kurtarma faaliyetine göre alanda çeşitli ebat ve kapasitedeki; kırıcı, kesici, delici, ayırıcılar, jeneratör, hava yastıkları, aydınlatma gereçleri, arama cihazlarını teknik ve güvenlik kurallarına uygun olarak kullanır.	A.4.1-4, E.8.1-2-3, B.1.1, B.1.5	1.5	P1
BY.14	Arama kurtarmada kullanılan ekipmanlar, araç-gereçlerin fiziki kontrolle arızalarını teknik özelliklerine göre tespit eder.	A.4.1-4, E.8.1-2, B.1.1, B.1.5	1.5	P1
BY.15	Arama Kurtarma ortamında olayın türü, yeri ve safhalarına göre çevrenin korunmasına yönelik önlemleri uygular.	A.7.3-4	1.6	P1
* BY.16	Arama kurtarmanın türü, yeri ve ekip elemanlarının özellikleri, uygulanacak yöntemler ve operasyon sürecinin akışına göre ekipleri yönlendirir.	B.3.1-2, D.3.2	2.2	P1
* BY.17	Sekizliler, kazıklar, yaylar, camadan, pürsük, kelebek, balıkçı, perlon düğümlerini yapar.	E.2.1-3, E.3.1-3, E.4.1-3, E.5.1-5,	3.1	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
		E.8.1-4		
* BY.18	Emniyet istasyonu hazırlar.	E.2.1-3, E.3.1-3, E.4.1-3, E.5.1-5, E.8.1-4	3.2	P1
* BY.19	Olayın özelliği ve uygulanacak kurtarma tekniğine göre iniş yapar.	E.2.1-3, E.3.1-3, E.4.1-3, E.5.1-5, E.8.1-4	3.2	P1
* BY.20	Olayın özelliği ve uygulanacak kurtarma tekniğine göre geçiş yapar.	E.2.1-3, E.3.1-3, E.4.1-3, E.5.1-5, E.8.1-4	3.2	P1
* BY.21	Olayın özelliği ve uygulanacak kurtarma tekniğine göre çıkış yapar.	E.2.1-3, E.3.1-3, E.4.1-3, E.5.1-5, E.8.1-4	3.2	P1
* BY.22	Dikey, yatay veya karşıdan karşıya sedye bağlama ve tahliyesi yapar.	E.2.1-3, E.3.1-3, E.4.1-3, E.5.1-5, E.8.1-4	3.2	P1
* BY.23	Makara sistemleri kurar.	E.2.1-3, E.3.1-3, E.4.1-3, E.5.1-5, E.8.1-4	3.2	P1
* BY.24	Palanga sistemi kurar.	E.2.1-3, E.3.1-3, E.4.1-3, E.5.1-5, E.8.1-4	3.2	P1
* BY.25	Havai hat kurar.	E.2.1-3, E.3.1-3, E.4.1-3, E.5.1-5,	3.2	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
		E.8.1-4		
* BY.26	Tripodla kazazedeyi kurtarır.	E.2.1-3, E.3.1-3, E.4.1-3, E.5.1-5, E.8.1-4	3.2	P1
* BY.27	Trifor/liberatör/ çekme halatları ile kazazedeyi kurtarır.	E.2.1-3, E.3.1-3, E.4.1-3, E.5.1-5, E.8.1-4	3.2	P1
* BY.28	Enkaz üzerinde arama kurtarma faaliyetleri için tehlike oluşturacak çökme, yanma, gaz–elektrik kaçağı, kimyasal madde, patlama ve benzeri unsurları kontrol eder.	E.1.1-3	4.1	P1
* BY.29	Enkaz işaretlemesi (tehlikeler, gir/girme, ekip adı, giriş tarihi ve saati) yapar.	E.1.1-3	4.1	P1
BY.30	Gözle bulunabilecek kazazedeleri belirler.	E.1.1-3	4.1	P1
* BY.31	Yakın mesafedeki kazazedeleri aramak için sesli arama yöntemlerini uygular.	E.1.1-3	4.1	P1
BY.32	Gözle ve sesli arama yöntemlerinden sonra köpekle arama timini yönlendirir.	E.1.1-3	4.1	P1
* BY.33	Enkazda sismik akustik ve görüntülü arama cihazları sensörlerini yerleştirileceği uygun yerleri tespit eder.	E.1.1-3	4.1	P1
* BY.34	Sismik akustik ve görüntülü arama cihazların sensörlerini enkaza yerleştirir.	E.1.1-3	4.1	P1
* BY.35	Sismik akustik cihazın ses verilerini değerlendirerek, kazazede ile ilgili sesi ve yerini tespit eder.	E.1.1-3	4.1	P1
* BY.36	Enkazin boşluklarını görüntülü arama cihazının teknik işlevlerini etkin kullanarak tarayıp kazazede arar veya tespit edilen kazazedenin durumunu değerlendirir.	E.1.1-3	4.1	P1
* BY.37	Kazazedenin yeri ve durumuna ilişkin işaretleme yapar.	E.1.1-3	4.1	P1
* BY.38	Enkazin ve kazazedenin durumuna göre uygun giriş tekniklerini belirler.	E.1.1-3	4.1	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.39	Enkazda kurtarma yapılacak yerin riskine uygun (tavan, duvar, kapı, pencere ve benzeri) tahkimatı yapar.	E.1.1-3	4.1	P1
* BY.40	Kazazedenin enkazda bulunduğu yere göre uygun kurtarma tekniğini (yandan, alttan, üstten ilerleme veya blokları kaldırma) belirler.	E.1.4-5, D.4.1-7	4.2	P1
BY.41	Belirlenen kurtarma tekniğine uygun özellikteki elemanları ve ekipmanları yönlendirir.	E.1.4-5, D.4.1-7	4.2	P1
* BY.42	Kazazedenin durumuna göre destek ekip (sağlık, iş makinesi ve benzeri) çağırır.	E.1.4-5, D.4.1-7	4.2	P1
* BY.43	Erişilen kazazededen durumu hakkında bilgi alır. (evdeki kişi sayısı, sıkışan uzuvları var mı, yakınında olan kişi olup olmadığı ve benzeri)	E.1.4-5, D.4.1-7	4.2	P1
* BY.44	Ekip ile birlikte tekniğe uygun olarak kazazedeyi sıkıştığı alandan çıkarır.	E.1.4-5, D.4.1-7	4.2	P1
BY.45	Kazazedeyi enkaz dışına aldıktan sonra kazazede bilgi formunu doldurur.	E.1.4-5, D.4.1-7	4.2	P1
* BY.46	Kazazedeyi durumuna uygun araç ve personele teslim eder.	E.1.4-5, D.4.1-7	4.2	P1
* BY.47	Enkazda başka kazazedeler kalıp kalmadığını arama teknikleri ile kontrol eder.	E.1.4-5, D.4.1-7	4.2	P1
* BY.48	Bina işaretleme bölümündeki işaretleme (çıkartılan ölü/canlı sayısı, ekip ayrılış tarih ve saati, kayıp kazazede sayısı) yapar	E.1.4-5, D.4.1-7	4.2	P1
BY.49	Olay yerinde arama kurtarma faaliyetleri için tehlike oluşturacak çökme, yanma, gaz–elektrik kaçağı, kimyasal madde, patlama ve benzeri unsurları kontrol eder.	E.1.1-5	5.1	P1
BY.50	Heyelanın olduğu yerin arazi özellikleri ve meteorolojik koşullara göre uygun ekipman ve personel seçimini yapar.	E.1.1-5	5.1	P1
BY.51	Gözle bulunabilecek kazazedeleri belirler.	E.1.1-5	5.1	P1
* BY.52	Yakın mesafedeki kazazedeleri aramak için gözle, sesle, koku, sonda ile arama yöntemlerini uygular.	E.1.1-5	5.1	P1
* BY.53	Olay yerinde olayın durumuna göre sismik akustik ve görüntülü arama cihazı kullanarak kazazedelerin yerini belirler.	E.1.1-5	5.1	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.54	Gözle ve sesli arama yöntemlerinden sonra köpekle arama timini yönlendirir.	E.1.1-5	5.1	P1
* BY.55	Kazazedenin yeri ve durumuna ilişkin işaretleme yapar.	E.1.1-5	5.1	P1
* BY.56	Olay yerinde, kurtarma yapılacak yerin riskine uygun (set çekme, kanal açma, kum torbası ve benzeri) tahkimatı yapar.	E.1.1-5	5.1	P1
* BY.57	Kazazedeyi sıkıştığı alandan çıkarmak için uygun kurtarma tekniğini (yandan, alttan, üstten ilerleme veya blokları kaldırma) belirler.	D.4.1-7	5.2	P1
* BY.58	Belirlenen kurtarma tekniğine uygun özellikteki elemanları ve ekipmanları yönlendirir.	D.4.1-7	5.2	P1
* BY.59	Kazazedenin bulunduğu yerdeki konumuna göre destek ekip (sağlık, iş makinesi ve benzeri) çağırır.	D.4.1-7	5.2	P1
* BY.60	Olay yerinde iş makinelerinin çalışabilmesi için gereken güvenlik önlemlerini (gözlemci koyma, işaretleme ve benzeri) alır.	D.4.1-7	5.2	P1
* BY.61	İş makinelerini koordine ederek arama kurtarmaya destek olmalarını sağlar.	D.4.1-7	5.2	P1
* BY.62	Ekip ile birlikte tekniğe uygun olarak kazazedeyi sıkıştığı alandan çıkarır.	D.4.1-7	5.2	P1
BY.63	Kazazedeyi enkaz dışına aldıktan sonra kazazede bilgi formunu doldurur.	D.4.1-7	5.2	P1
BY.64	Kazazedeyi durumuna uygun araç ve personele teslim eder.	D.4.1-7	5.2	P1
* BY.65	Enkazda başka kazazedeler kalıp kalmadığını arama teknikleri ile kontrol eder.	D.4.1-7	5.2	P1
* BY.66	Su baskınında arama kurtarma faaliyetleri için tehlike oluşturacak çökme, yanma, gaz – elektrik kaçağı, kimyasal madde, patlama ve benzeri unsurları kontrol eder.	E.4.1	6.1	P1
BY.67	Gözle bulunabilecek kazazedeleri belirler.	E.4.1	6.1	P1
* BY.68	Yakın mesafedeki kazazedeleri aramak için sesli arama yöntemlerini uygular.	E.4.1	6.1	P1
BY.69	Su çekildikten sonra köpekle arama timini yönlendirir.	E.4.1	6.1	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.70	Su baskınında görüntülü arama cihazının teknik işlevlerini etkin kullanarak alanı tarayıp kazazede arar.	E.4.1	6.1	P1
* BY.71	Su baskınında görüntülü arama cihazının teknik işlevlerini etkin kullanarak tespit edilen kazazedenin durumunu değerlendirir.	E.4.1	6.1	P1
* BY.72	Kazazedenin yeri ve durumuna ilişkin işaretleme yapar.	E.4.1	6.1	P1
* BY.73	Su baskınının ve kazazedenin durumuna göre uygun kurtarma tekniklerini belirler.	E.4.1	6.1	P1
* BY.74	Belirlediği kurtarma tekniğine uygun ekipman ve personel seçimini yapar.	E.4.1	6.1	P1
* BY.75	Olay yerinde, kurtarma yapılacak yerin riskine uygun (set çekme, kanal açma, kum torbası ve benzeri) tahkimatı yapar.	E.4.1	6.1	P1
* BY.76	Çevredeki kişilerden olay hakkında ve kazazedeler hakkında (olayın oluş saati, suyun akış yönü, başlangıç ve bitiş noktaları, mahsur kalan kişi sayısı ve benzeri) bilgi alır.	E.4.2-3, D.4.1-7	6.2	P1
* BY.77	Kazazedelerin durumuna göre destek ekip çağırma (sağlık) ve kazazedenin nasıl çıkarılması gerektiğini belirler.	E.4.2-3, D.4.1-7	6.2	P1
* BY.78	Destek ekiplerin koordineli şekilde çalışmasını planlar.	E.4.2-3, D.4.1-7	6.2	P1
* BY.79	Kurtarma öncesi suyun miktarı, akış hızı ve çevreye göre kullanacağı malzeme ve ekipmanları (can yeleği, can simidi, ip- halatlar, kasık çizmeler, kargı, ve benzeri) kuşanır.	E.4.2-3, D.4.1-7	6.2	P1
* BY.80	Bot (motorsuz) kullanma, kargı, ip ve can simidi atma ve benzeri ile kurtarma yöntemlerini kullanarak kazazedeye erişir.	E.4.2-3, D.4.1-7	6.2	P1
* BY.81	İş makineleri ve ekipmanları (kepçe, loder, bot, motopomp, vidanjör, ve benzeri) koordine ederek arama kurtarmaya destek olmalarını sağlar.	E.4.2-3, D.4.1-7	6.2	P1
* BY.82	Ekip ile birlikte kazazedeyi olay bölgesi dışındaki güvenli bir alana kurtarma yöntemine	E.4.2-3, D.4.1-7	6.2	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
	uygun şekilde alır.			
BY.83	Kazazedeyi olay bölgesi dışına aldıktan sonra kazazede bilgi formunu doldurur.	E.4.2-3, D.4.1-7	6.2	P1
* BY.84	Kazazedeyi durumuna uygun araç ve personele teslim eder.	E.4.2-3, D.4.1-7	6.2	P1
* BY.85	Çevredeki kişilerden olay hakkında ve kazazedeler hakkında (olayın oluş saati, suyun akış yönü, başlangıç ve bitiş noktaları, mahsur kalan kişi sayısı ve benzeri) bilgi alır.	E.4.2-3, D.4.1-7	6.2	P1
* BY.86	Olay bölgesinde başka kazazedeler kalmadığını arama teknikleri ile kontrol eder.	E.4.2-3, D.4.1-7	6.2	P1
* BY.87	Olay yerinde arama kurtarma faaliyetleri için tehlike oluşturacak çökme, yanma, gaz – elektrik kaçağı, kimyasal madde, patlama ve benzeri unsurları kontrol eder.	E.5.1-3	7.1	P1
* BY.88	Alandaki uyarı (fiziksel ve sesli) ikaz ve işaretlerini yerleştirir.	E.5.1-3	7.1	P1
BY.89	Gözle bulunabilecek kazazedeleri belirler.	E.5.1-3	7.1	P1
* BY.90	Gaz ölçüm cihazlarını kullanarak çalışma alanında tehlikeli gaz olup olmadığını belirler.	E.5.1-3	7.1	P1
* BY.91	Hava tahliye fanlarını kullanarak ortam havalandırılmasını sağlar.	E.5.1-3	7.1	P1
* BY.92	Temiz hava solunum sistemini kuşanır.	E.5.1-3	7.1	P1
* BY.93	Alandaki kazazedeleri aramak için gözle ve sesli arama yöntemlerini uygular.	E.5.1-3	7.1	P1
BY.94	Gözle ve sesli arama yöntemlerinden sonra köpekle arama timini yönlendirir.	E.5.1-3	7.1	P1
* BY.95	Alanın boşluklarını görüntülü arama cihazının teknik işlevlerini etkin kullanarak tarayıp kazazede arar veya tespit edilen kazazedenin durumunu değerlendirir.	E.5.1-3	7.1	P1
* BY.96	Alanın ve kazazedenin durumuna göre uygun müdahale tekniklerini belirler.	E.5.1-3	7.1	P1
* BY.97	Alanda kurtarma yapılacak yerin riskine uygun tahkimatı yapar.	E.5.1-3	7.1	P1
* BY.98	Erişilen kazazededeki durumu hakkında bilgileri (alandaki kişi sayısı, sıkışan uzuvları var mı,	D.4.1-7, E.5.4-5,	7.2	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
	yakınında kişi olup olmadığı ve benzeri) alır.	E.8.3-4		
* BY.99	Kazazedenin durumuna göre destek ekip (sağlık) çağırma gerekliliğini belirler.	D.4.1-7, E.5.4-5, E.8.3-4	7.2	P1
* BY.100	Kazazedenin bulunduğu yerden çıkarılma yöntem ve ekipmanlarını seçer.	D.4.1-7, E.5.4-5, E.8.3-4	7.2	P1
* BY.101	Destek ekiplerin koordineli şekilde çalışmasını planlar.	D.4.1-7, E.5.4-5, E.8.3-4	7.2	P1
* BY.102	Kazazedeyi bilinç durumuna göre uygun yöntem ve teknikleri kullanarak çıkarır.	D.4.1-7, E.5.4-5, E.8.3-4	7.2	P1
BY.103	Kazazedeyi olay bölgesi dışına aldıktan sonra kazazede bilgi formunu doldurur.	D.4.1-7, E.5.4-5, E.8.3-4	7.2	P1
BY.104	Kazazedeyi durumuna uygun araç ve personele teslim eder.	D.4.1-7, E.5.4-5, E.8.3-4	7.2	P1
* BY.105	Olay bölgesinde başka kazazedeler kalmadığını arama teknikleri ile kontrol eder.	D.4.1-7, E.5.4-5, E.8.3-4	7.2	P1
* BY.106	Olay yerinde arama kurtarma faaliyetleri için tehlike oluşturacak patlama, yanma, gaz-elektrik kaçağı, kimyasal madde, ve benzeri unsurları kontrol eder.	E.6.2-3-4, E.8.3	8.1	P1
* BY.107	Olay yerinde arama kurtarma faaliyetleri için tehlike oluşturacak patlama, yanma, gaz kaçağı ve benzeri unsurlara karşı önlem alır.	E.6.2-3-4, E.8.3	8.1	P1
* BY.108	Araç ve çevrede müdahale açısından tehlike oluşturmayacak güvenlik önlemlerini (akü kutup başlarını sökme, kontağı kapatma, YSC (yangın söndürme cihazı) hazır bulundurulması, aracın tehlikeli madde taşıması durumunda ilgili ekibe haber verme ve benzeri) alır.	E.6.2-3-4, E.8.3	8.1	P1
* BY.109	Trafik kazalarında araçların türüne göre müdahale yöntemlerini (tavan açma çeşitleri, kapıların zorlanması, araç stabilizesi, ve benzeri) uygular.	E.6.2-3-4, E.8.3	8.1	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.110	Kazaya uğramış taşıta ilgili araç gereç ve ekipmanları (trafik kurtarma seti, zorla giriş seti, cam kırıcı) kullanarak müdahale eder.	E.6.2-3-4, E.8.3	8.1	P1
* BY.111	İkincil tehlike ve risklere göre alınması gereken güvenlik önlemlerini (trafiğin kapatılması, emniyet şeridi çekme, reflektör koyma ve benzeri) belirler.	E.6.2-3-4, E.8.3	8.1	P1
BY.112	Gözle bulunabilecek kazazedeleri belirler.	E.6.2-3-4, E.8.3	8.1	P1
BY.113	Yakın mesafedeki kazazedeleri aramak için sesli arama yöntemlerini uygular.	E.6.2-3-4, E.8.3	8.1	P1
* BY.114	Aracın ve kazazedenin durumuna göre uygun giriş tekniklerini belirler.	E.6.2-3-4, E.8.3	8.1	P1
BY.115	Çevredeki kişilerden olay hakkında ve kazazedeler hakkında (olayın oluş saati, araç içindeki kişi sayısı, sıkışan uzuvları var mı, başlangıç ve bitiş noktaları, ve benzeri) bilgi alır.	E.6.5-6, D.4.1-7	8.2	P1
* BY.116	Kazazedelerin durumuna göre destek ekip çağırma (sağlık) ve kazazedenin nasıl çıkarılması gerektiğini belirler.	E.6.5-6, D.4.1-7	8.2	P1
* BY.117	Destek ekiplerin koordineli şekilde çalışmasını planlar.	E.6.5-6, D.4.1-7	8.2	P1
* BY.118	Kazazedeyi müdahale tekniğine uygun olarak stabil halde (rentek, boyunluk ve benzeri) bulunduğu yerden çıkarır.	E.6.5-6, D.4.1-7	8.2	P1
* BY.119	Ekip ile birlikte kazazedeyi olay bölgesi dışındaki güvenli bir alana kurtarma yöntemine uygun şekilde alır.	E.6.5-6, D.4.1-7	8.2	P1
BY.120	Kazazedeyi olay bölgesi dışına aldıktan sonra kazazede bilgi formunu doldurur.	E.6.5-6, D.4.1-7	8.2	P1
BY.121	Kazazedeyi durumuna uygun araç ve personele teslim eder.	E.6.5-6, D.4.1-7	8.2	P1
* BY.122	Olay bölgesinde başka kazazedeler kalmadığını arama teknikleri ile kontrol eder.	E.6.5-6, D.4.1-7	8.2	P1

(* Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar

**17UY0292-6/B1 DOĞADAKİ KAZA ve ACİL DURUMLARDA ARAMA KURTARMA
SÜREÇLERİNİ YÖNETME ve GELİŞTİRME YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Doğadaki Kaza ve Acil Durumlarda Arama Kurtarma Süreçlerini Yönetme ve Geliştirme
2	REFERANS KODU	17UY0292-6 /B1
3	SEVİYE	6
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	-
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	

15UMS0502-6 Arama Kurtarma Uzmanı (Seviye 6) Ulusal Meslek Standardı

7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
---	--------------------------	--

Öğrenme Çıktısı 1: Arama kurtarma operasyonu süreçlerinin güvenlik içinde yürütülmesini sağlar.

Başarım Ölçütleri:

- 1.1: Arama kurtarma gerektiren olayın türü, yeri ve seyrine göre olası tehlike ve riskleri değerlendirerek güvenlik önlemlerini belirler.
- 1.2: Arama kurtarma olayının türü, yeri, ortam koşulları ve safhalarına göre giyilmesi ve takılması gereken kişisel koruyucu donanımları seçerek yöntemlerine uygun şekilde kullanır.
- 1.3: Arama kurtarma için, güvenlik önlemi alma uygulamalarını teknik yöntem ve talimatlarına uygun olarak gerçekleştirir.
- 1.4: Arama kurtarma sürecinde, yöntemlerine uygun triyaj ve ilkyardım uygular.
- 1.5: Arama kurtarmada kullanılan ekipman ve araç gereçleri güvenlik kurallarına uygun olarak kullanır.
- 1.6: Arama kurtarma ortamında olayın türü, yeri ve safhalarına göre çevrenin korunmasına yönelik önlemleri açıklar.

Öğrenme Çıktısı 2: Arama kurtarma operasyonunun, ekip yönlendirmesi, planlama ve hazırlıklarını gelen ihbara/bilgiye uygun şekilde yapar.

Başarım Ölçütleri:

- 2.1: Arama kurtarmanın türü, yeri ve ekip elemanlarının özellikleri, uygulanacak yöntemler ve operasyon sürecinin akışına göre, ekipleri yönlendirir.
- 2.2: Olay yeri ve koşullarının değerlendirmesine göre, uygun arama kurtarma planı ve hazırlığını yapar.

Öğrenme Çıktısı 3: Dağda ve arazide arama kurtarma yapar.

Başarım Ölçütleri:

- 3.1: Dağda ve arazide (derin, dar ve yüksek alanlarda, ormanda ve benzeri) uygun arama ve erişim yöntem ve tekniklerini uygulayarak kazazedeye erişir.
- 3.2: Dağda ve arazide (derin, dar ve yüksek alanlarda, ormanda ve benzeri) erişilen kazazedeyi uygun kurtarma yöntem ve tekniklerini uygun şekilde uygulayarak çıkarır.

Öğrenme Çıktısı 4: Çığda arama kurtarma yapar.

Başarım Ölçütleri:

- 4.1: Çığın durumuna göre, uygun arama yöntem ve tekniklerini uygulayarak kazazede için arama bölgesini tespit eder.
- 4.2: Çığda uygun arama ve erişim yöntem ve tekniklerini uygulayarak kazazedeyi bulur.

4.3: Kazazedeyi çığ bölgesinden uygun yöntem ve ekipman kullanarak çıkarır.

Öğrenme Çıktısı 5: Mağarada arama kurtarma yapar.

Başarım Ölçütleri:

5.1: Mağara koşullarına göre, uygun arama ve erişim yöntem ve tekniklerini uygulayarak kazazedeye erişir.

5.2: Erişilen kazazedeyi uygun kurtarma yöntem ve tekniklerini, mağara koşullarına göre uygulayarak çıkarır.

Öğrenme Çıktısı 6: Arama kurtarma operasyonunun tamamlanması ve sonlandırılmasına yönelik işlemleri açıklar.

Başarım Ölçütleri:

6.1: Ekiplerin olay yerinden ayrılmasına yönelik işlemleri açıklar.

6.2: Arama kurtarma sürecinin kayıt altına alınmasına yönelik işlemleri açıklar.

Öğrenme Çıktısı 7: Dağda, çığda, arazide ve mağarada arama kurtarma operasyonlarının performansının iyileştirilmesi ve etkin müdahale kapasitesinin geliştirilmesine yönelik uygulamaları açıklar.

Başarım Ölçütleri:

7.1: Veri, bilgi, analiz ve değerlendirmelere uygun müdahale ve önlemeye yönelik stratejik planlamayı açıklar.

7.2: Operasyonel veri, bilgi ve analizlere göre, bir operasyonun performansını değerlendirerek, zayıf yönleri iyileştirmeye yönelik işlevsel öneriler geliştirir.

8 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

8 a) Teorik Değerlendirme

(T1): B1 birimine yönelik teorik sınav Ek B1-2'de yer alan "Bilgiler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az yetmiş beş (75) soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav (T1) uygulanmalıdır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama 1 (bir) dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 80'ine doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek B1-2) ölçmelidir.

8 b) Performansa Dayalı Değerlendirme

(P1): B1 birimine yönelik performansa dayalı yeterlilik sınavı, Ek B1-2'de yer alan "Beceri ve Yetkinlik" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlik kontrol listesinde aday tarafından başarılması zorunlu kritik adımlar belirlenir. Adayın, performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımlarının tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden %80 başarı göstermesi gerekir. Performansa dayalı sınav beceri ve yetkinliklerin (Ek B1-2) tamamını ölçecek şekilde düzenlenmiş tatbikat senaryoları ile bunlara uygun simüle edilmiş ortamlarda, gerektiğinde, değerlendirme sürecini zaafa uğratmayacak önlemler alınarak ekip desteği ile yaptırılır. Performansa dayalı sınavın süresi gerçek uygulama şartlarındaki süreye karşılık gelmelidir. Performans dayalı sınavda senaryo(lar)a göre, güvenlik tedbirleri alınarak cansız ve/veya canlı model kullanılabilir.

Performansa dayalı sınavda İSG önlemleri alınır ve sağlık ekibi bulundurulur. Adayın kendi ve diğer kişilerin sağlığını ve can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde uygulamaya son verilir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Birim için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarıldığı tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılı olan sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez. Yeterlilik biriminin geçerlilik süresi birimin tümüyle başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır.		
9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Adalet ve Güvenlik Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	08.03.2017 – 2017/26

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK [B1]-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

Bu birim için aşağıda tanımlanan eğitim içeriğine sahip bir programın aday tarafından tamamlanması tavsiye edilir.

1. Afet ve acil durum risk yönetimi
2. Alana özgü arama kurtarma araçları ve ekipmanı teknolojisi
3. Alarm ve tehlike işaretleri
4. Araç, gereç, teçhizat ve ekipmanın ölçüm, test ve kontrol
5. Arazide arama kurtarma yöntemleri
6. Çığda arama kurtarmada temel ve alternatif müdahale yöntemleri
7. Dağda arama kurtarmada temel ve alternatif müdahale yöntemleri
8. Doğada arama kurtarma operasyonlarında analiz ve değerlendirme yöntemleri
9. Doğada arama kurtarma operasyonlarında ekip yönetimi
10. Doğada arama kurtarma operasyonlarında stratejik planlama, süreç iyileştirme ve organizasyon
11. Doğada arama kurtarma operasyonlarının yönetimi
12. Farklı teşkilat ekipleri ile koordineli çalışabilme
13. İlk yardım ve temel triyaj
14. Kroki ve harita okuma
15. Mağarada arama kurtarmada temel ve alternatif müdahale yöntemleri
16. Mesleki biyoloji
17. Mesleki coğrafya
18. Mesleki elektrik
19. Mesleki işaret dilini etkili ve işlevsel kullanma
20. Mesleki kimya
21. Mesleki matematik

22. Mesleki mekanik
23. Mesleki mevzuat
24. Mesleki psikoloji
25. Mesleki tahkimat
26. Mesleki terminoloji
27. Temel veri okuma, işleme ve yorumlama
28. Yön, yer bulma yöntemleri

EK [B1]-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Olayın oluş biçimi ile subjektif ve objektif şartlara dair bilgileri uygun kaynaklara başvurarak toplanmasını açıklar. (Subjektif: kazazedelerin kişisel özellikleri (eğitim, beslenme, malzeme durumu, aktif cesaret, öz-disiplin/uyum, bedensel/fiziksel yapı, kişilik arzuları, ve benzeri durumlar) / (Objektif: maruz kalanların sayısı, yer/arazi koşulları, zaman, meteorolojik şartlar, ve benzeri)	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1
BG.2	Topladığı subjektif ve objektif bilgileri ilişkisel olarak analiz edilmesini açıklar.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1
BG.3	Analiz sonuçlarına göre olası riskleri (meteorolojik, arazi şartları, ekipman ve eleman yetersizliği, ve benzeri) ve olası ikincil risklerin (operasyonla oluşabilecek çığ, toprak kayması, sel, ve benzeri) tespit edilmesini açıklar.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1
BG.4	Tespit ettiği risklere uygun operasyonel önlemleri (gerekli kişisel koruyucu donanım, araç-gereç ekipman, lojistik, operasyona katılacak personel niteliği ve sayısı, ve benzeri) tanımlar.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1
BG.5	Doğadaki arama kurtarma operasyonlarının türü (mağara ve dağ, arazi, çığ) özellikleri ile coğrafi ve meteorolojik şartlara göre kişisel koruyucu donanım türlerini açıklar.	A.2.1-3	1.2	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.6	Doğadaki arama kurtarma operasyonlarının türü (mağara ve dağ, arazi, çığ) özellikleri ile coğrafi ve meteorolojik şartlara göre kişisel koruyucu donanım seçiminde dikkat edilmesi gereken unsurları açıklar.	A.2.1-3	1.2	T1
BG.7	Olay yerinde güvenli ve riskli alanları ayırt eder.	A.3.2-3-5-8, A.7.1-4	1.3	T1
BG.8	Güvenli alanı (ulaşım imkânına, arazi hâkimiyetine, tehlike ve risklerden uzak, olay alanına yakınlığının en uygunluğuna ve benzeri) tanımlar.	A.3.2-3-5-8, A.7.1-4	1.3	T1
BG.9	Riskli alanı: İçbükey alanlar, çığ, sel ve hayalen, kaya düşmesi tehlikelerine, korniş hatları, rüzgâr altı alan, ve benzeri göre ayırt eder.	A.3.2-3-5-8, A.7.1-4	1.3	T1
BG.10	Riskli alanda, personel ve malzeme güvenlik önlemlerini açıklar.	A.3.2-3-5-8, A.7.1-4	1.3	T1
BG.11	Konu ile ilgili kurum/ kuruluş ve ekiplerle koordinasyonun teknik süreçlerini olaya göre açıklar.	A.3.2-3-5-8, A.7.1-4	1.3	T1
BG.12	Belirlenen risklerin ortadan kaldırma yöntemlerini açıklar.	A.3.2-3-5-8, A.7.1-4	1.3	T1
BG.13	Aranan bölgeler ve bölgelerde mevcut olan tehlike ve riskler ile ilgili işaretleme yöntemlerini açıklar.	A.3.2-3-5-8, A.7.1-4	1.3	T1
BG.14	Triyaj' da renk kodlarının anlamlarını tanımlar.	A.3.9	1.4	T1
BG.15	Bilinci kapalı ve açık durumdaki kazazedeler için triyaj yöntemlerini açıklar.	A.3.9	1.4	T1
BG.16	Arama kurtarma sürecinde gerektiği durumlarda sağlık kuruluşları ile ortak çalışma usulleri ve yöntemlerini ayırt eder.	A.3.9	1.4	T1
BG.17	Dağ hastalıkları, donma, hipotermi, kar körlüğü, ve benzeri sorunları, nedenlerini ve bunlara karşı uygun önlemleri açıklar.	A.3.9	1.4	T1
BG.18	Arama kurtarmada kullanılan ekipmanlar, araç-gereç ve malzemelerin kullanım alanı, teknik özellikleri ile raf ve depolama süreleri itibariyle kullanılabilir olup olmadıklarının değerlendirilmesini açıklar. (dağcılık, mağaracılık, arazi ve çığ arama kurtarma setlerine dâhil temel el aletleri, ipler, iniş-çıkış malzemeleri, güvenlik ve kamp malzemeleri, çeşitli arama cihazları)	A.4.1-4	1.5	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.19	Arama kurtarmada kullanılan ekipmanlar, araç-gereç ve malzemelerin uluslararası standartlarını (UIAA) açıklar.	A.4.1-4	1.5	T1
BG.20	Çalışma alanı ve olayın özelliğine göre, arama kurtarma güvenliği için en uygun ekipman, cihaz ve araç gereçleri tanımlar.	A.4.1-4	1.5	T1
BG.21	Arama kurtarmada kullanılan ekipmanlar, araç-gereçlerin işlevsellik kontrolleri, bakım uygulamalarını açıklar.	A.4.1-4	1.5	T1
BG.22	Arama kurtarmada kullanılan ekipmanlar, araç-gereçlerin fiziki kontrolle arızalarını teknik özelliklerine göre tespit edilmesini açıklar.	A.4.1-4	1.5	T1
BG.23	Doğadaki arama kurtarma uygulamalarında atık muhafaza ve bertaraf usullerini açıklar.	A.7.3-4, E.8.3	1.6	T1
BG.24	Doğadaki flora fauna (bitki ve hayvanlar) koruma alanlarındaki davranış şekillerini tanımlar.	A.7.3-4, E.6.7	1.6	T1
BG.25	Olay türü, kapsamı ve yerine göre intikal planını, ekip, ekipman, olay büyüklüğü, ortam koşulları, ulaşım imkanlarına göre hazırlanmasını açıklar.	B.3.1-2, D.3.1-2	2.1	T1
BG.26	Arama kurtarma operasyonlarında liderlik yaklaşım ve uygulamalarını açıklar.	B.3.1-2, D.3.1-2	2.1	T1
BG.27	Acil durumlarda iletişim yöntem ve tekniklerini açıklar.	B.3.1-2, D.3.1-2	2.1	T1
BG.28	Acil durumlarda zaman yönetimi yöntemlerini açıklar.	B.3.1-2, D.3.1-2	2.1	T1
BG.29	Travma psikolojisinin temel yaklaşımlarını açıklar.	B.3.1-2, D.3.1-2	2.1	T1
BG.30	Travma sonrasında, psikolojik olarak doğru davranış yaklaşım ve yöntemlerini açıklar.	B.3.1-2, D.3.1-2	2.1	T1
BG.31	Gece arama kurtarma yapılması/sürdürülmesi gerekli durumları gerekçeli olarak açıklar.	E.1.1-3	2.2	T1
BG.32	Olayın türü, ortam koşullarına, personel sayısına göre uygun arama paterni (sektör, genişleyen-daralan kare, doğrusal, alan taraması, temasla alan arama, S paterni) harita üzerinde değerlendirilmesini açıklar.	E.1.1-3	2.2	T1
BG.33	Olayın türü, ortam koşullarına uygun keşif türleri (kara, hava, ve benzeri) ve keşif uygulamalarını yöntemlerine göre açıklar.	E.1.1-3	2.2	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.34	Olayın türü, ortam koşullarına göre, gelişebilecek ikincil risklere ve ortam olaylarına karşı ekip(ler) için acil durum planı oluşturulmasını açıklar.	E.1.1-3	2.2	T1
BG.35	Doğa arama kurtarma operasyonlarına göre koşullara uygun kamp yerinin seçilmesini açıklar.	E.1.1-3	2.2	T1
BG.36	Dağcılıkta beslenme ayarlamalarını kurtarma operasyonlarına göre koşullara uygun kamp malzeme ve ekipmanlarını ayırt eder.	E.1.1-3	2.2	T1
BG.37	Doğal ortamda canlıların davranışı ve doğaya uyum ve doğal ortamda yaşamı sürdürebilmenin kural ve yöntemlerini açıklar.	E.1.1-3	2.2	T1
BG.38	Gece arama uygulamasında, olay koşullarına göre, ekip ve ekipman düzenleme yöntemlerini açıklar.	E.4.1-2, E.5.1-3	3.1	T1
BG.39	Dağcılık ve arama kurtarmada kullanılan tam, yarım ve yardımcı ile dinamik ve statik ip çeşitlerini olaya göre kullanma şartlarını ayırt eder.	E.4.1-2, E.5.1-3	3.1	T1
BG.40	Dağda ve arazide arama kurtarma ile ilgili tırmanma, yön bulma, yürüyüş ve ilerleme, ve benzeri ile ilgili malzeme ve ekipmanlarını özelliklerine ve işlevlerine göre ayırt eder.	E.4.1-2, E.2.1-3	3.1	T1
BG.41	Dağda ve arazide arama kurtarma ile ilgili havai hat, makara, palanga ve diğer kurtarma, çıkarma, iniş malzeme ve ekipmanlarını özelliklerine ve işlevlerine göre ayırt eder.	D.5.1, E.2.3, E.3.1-3, E.8.3	3.2	T1
BG.42	Dağda ve arazide arama kurtarmanın tamamlanıp tamamlanmadığına dair alan kontrol usullerini açıklar.	D.5.1, E.2.3, E.3.1-3, E.8.3	3.2	T1
BG.43	Kar çeşitlerini, çığ oluşumları ve çığ çeşitlerini açıklar.	E.3.1	4.1	T1
BG.44	Çığ bölgesinin fiziki yapısını (kopma noktası, akış hızı, arazinin eğimi, topuk noktası, ve benzeri) açıklar.	E.3.1	4.1	T1
BG.45	Kazazedenin çığda hayatta kalma koşullarını açıklar.	E.3.1	4.1	T1
BG.46	Köpekli arama koşullarını açıklar.	E.3.2	4.2	T1
BG.47	Çığ bölgesinde geçiş ve intikal sırasında güvenli hareket kuralları ve yöntemlerini açıklar.	E.3.3	4.3	T1
BG.48	Çığda arama kurtarmanın tamamlanıp tamamlanmadığına dair alan kontrol usullerini açıklar.	E.3.3, D.5.1	4.3	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.49	Mağara kampı uygulamalarını yöntemlerine göre açıklar.	E.5.1-3	5.1	T1
BG.50	Mağara oluşumları ve türlerini açıklar.	E.5.1-3	5.1	T1
BG.51	Mağara yaşam formları, canlıları açıklar.	E.5.1-3	5.1	T1
BG.52	Mağaralarda oluşabilecek tehlikeleri (gaz, ve benzeri), dikkat edilecek hususlar ve önlemleri açıklar.	E.5.1-3	5.1	T1
BG.53	Mağara arama kurtarmalarına özgü malzeme ve ekipmanları işlevlerine göre ayırt eder.	E.5.1-3	5.1	T1
BG.54	Mağara arama kurtarmalarında oluşabilecek hipotermi, stres, panik, kapalı alan korkusu ve benzeri sorunlarla baş etme yöntemlerini açıklar.	E.5.1-3	5.1	T1
BG.55	Mağarada arama kurtarma ile ilgili havai hat, makara, palanga ve diğer kurtarma, çıkarma, iniş malzeme ve ekipmanlarını özelliklerine, işlevlerine göre ayırt eder.	E.5.4-5, D.5.1	5.2	T1
BG.56	Mağarada arama kurtarmanın tamamlanıp tamamlanmadığına dair alan kontrol usullerini açıklar.	E.7.4-5, D.5.1	5.2	T1
BG.57	Operasyon tamamlama, olay yerinden çıkış ve sorumlularına teslimine dair prosedürleri açıklar.	D.5.3-4	6.1	T1
BG.58	Olay türüne göre operasyon alanında, kullanılan ünite, ekipman ve araç gereçlerin operasyon sonu temizlik kontrolleri ve toparlanma/paketleme prosedürlerini açıklar.	D.5.3-4	6.1	T1
BG.59	Görev sonunda operasyon tutanaklarının tür ve taraflarını (ilgili diğer ekipler, kurumlar, ve benzeri) açıklar.	D.5.3-4	6.1	T1
BG.60	Arama kurtarma sürecinin kayıt altına alınmasına yönelik işlemleri açıklar	D.5.5, B.6.1-2	6.2	T1
BG.61	Strateji, stratejik planlama, stratejik yönetim kavramlarını ve kalite ile ilişkilerini açıklar.	C.1.1-4	7.1	T1
BG.62	Operasyonlar ve uygulanmış planlarla ilgili kayıt, rapor, risk analizleri ve istatistikî bilgileri, operasyonların performansı ve bölgesel özelliklere göre yorumlayarak değerlendirir.	C.1.1-4	7.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.63	Görev alanının nüfus, sanayi, bölgesel yapılanma ve çevresel durumuna göre yeni müdahale alanları oluşturulmasına ve destek kuvvetlere yönelik ihtiyaçları tespit edilmesini açıklar.	C.1.1-4	7.1	T1
BG.64	Operasyon yeterliliği için, operasyon planlarının iyileştirilmesine yönelik stratejiler ve bunlara bağlı plan faaliyetleri geliştirilmesini açıklar.	C.1.1-4	7.1	T1
BG.65	Bölgesel kapasite seviyesini belirlemede diğer ilgili kamu kurum kuruluşları, STK ve gönüllülerin eğitim, tatbikat ve benzeri faaliyetlerini stratejiyle ilişkili şekilde plana dâhil edilmesini açıklar.	C.1.1-4	7.1	T1
BG.66	Personelin bilgi ve becerisini artırmak için ulusal ve uluslar arası kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmaları stratejiyle ilişkili şekilde plana dahil edilmesini açıklar.	C.1.1-4	7.1	T1
BG.67	Farklı bölgesel ekipler veya kurum ekipleri arasında ortak görev, görev aidiyeti ve birlikte iş görme yeterliliğini geliştirmeye yönelik faaliyetleri stratejiye uygun olarak tanımlar.	C.1.1-4	7.1	T1
BG.68	Görev sonuç raporlarındaki bilgilere göre operasyonların performansını değerlendirir.	C.2.1-5	7.2	T1
BG.69	Yaptığı değerlendirmeye göre iyileştirilmesi gereken konuları ve önlemleri değerlendirir.	C.2.1-5	7.2	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.1	Olay türüne, ortam şartlarına, risklere göre kullanılması zorunlu olan kişisel koruyucu donanımları seçer.	A.2.1-3	1.2	P1
* BY.2	Olay türüne, ortam şartlarına, risklere göre kullanılması zorunlu olan kişisel koruyucu donanımları yöntemlerine uygun şekilde kuşanır.	A.2.1-3	1.2	P1
* BY.3	Riskli alanda, personel ve malzeme için gerekli güvenlik önlemlerini usulüne uygun alır.	A.3.2-3-5-8, A.8.1-7	1.3	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.4	Belirlenen risklerin ortadan kaldırma çalışmalarını (Kaya düşürme, patlatma ve benzeri) yapar.	A.3.2-3-5-8, A.8.1-7	1.3	P1
* BY.5	Tehlike, risk ve aranan bölgelerle ilgili işaretlemeleri yapar.	A.3.2-3-5-8, A.8.1-7	1.3	P1
* BY.6	Kazazedenin bilinci yerinde olup olmadığını belirler.	A.3.9	1.4	P1
* BY.7	Bilinci kapalı ve açık kazazedeler için, durumlarına göre triyaj uygular.	A.3.9	1.4	P1
* BY.8	Arama kurtarmada kullanılan mevcut malzemeleri kullanarak sedye hazırlar.	A.3.9	1.4	P1
* BY.9	Arama kurtarma faaliyetine göre alanda dağcılık, mağaracılık, arazi ve çığ arama kurtarma setlerine dâhil temel el aletleri, ipler, iniş-çıkış malzemeleri, güvenlik ve kamp malzemelerini, teknik ve güvenlik kurallarına uygun olarak kullanır.	A.4.1-4	1.5	P1
* BY.10	Doğada aramada kullanılan cihazları (sinyal alıcı-verici, GPS, gece görüş dürbünü, termal kamera, pusula) işlevsel kullanır.	A.4.1-4	1.5	P1
* BY.11	Arazi haberleşme sistemlerini işlevsel kullanır.	B.3.1-2, D.3.1-2	2.1	P1
* BY.12	Olay bölgesinde bulunduğu nokta/yer ile ilgili coğrafi ve meteorolojik şartlara göre, ekip elemanlarının güvenliği ve kazazedenin durumu açısından güvenli rotayı belirler.	E.1.1-3	2.2	P1
* BY.13	Olayın türü, ortam koşullarına uygun keşif uygulaması yapar.	E.1.1-3	2.2	P1
* BY.14	Keşif bilgilerine göre arama kurtarma yöntemi, gerekli ekipmanlar, personel sayısı, ekipler arası ve ekip içi işbölümünü belirler.	E.1.1-3	2.2	P1
* BY.15	Kullanılmak üzere seçilen malzeme, araç-gereç ve ekipmanların son kontrollerini yapar.	E.1.1-3	2.2	P1
* BY.16	Yaz ve kış kampı uygulamalarını (çadır kurma, dağcı ocağını kullanma, dağcı çantası hazırlama, kar barınağı oluşturma) gerçekleştirir.	E.1.1-3	2.2	P1
* BY.17	Doğal ortamda yaşamı sürdürebilmeye dair temel uygulamaları (su elde etme, beslenme, kuru kalma, ısınma, ve benzeri) gerçekleştirir.	E.1.1-3	2.2	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.18	Arama paternlerini (sektör, genişleyen-daralan kare, doğrusal, alan taraması, temasla alan arama, S paterni) uygular.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.19	Yaz ve kış şartlarında yürüme ve ilerleme tekniklerini uygular.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.20	Harita, pusula, GPS ile yön bulma ve doğal yön bulma yöntemlerini uygular.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.21	Arazideki tehlike ve tehditler ile ortam koşullarına uygun ekip olarak güvenli ilerleme tekniklerini uygular.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.22	Olay ve koşullarına göre, gece arama tekniklerini, uygun ekipmanlarla uygular.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.23	Dağcılık ve arama kurtarmada kullanılan düğüm ve bağlamaları tekniğine uygun olarak yapar.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.24	Kaya, kar ve buz tırmanma hattında ana ve ara emniyet istasyonlarını, tekniğine uygun şekilde oluşturur.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.25	Karda/ buzda; kazma ve krampon kullanarak yürüme, tırmanma ve iniş tekniklerini uygular.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.26	Karda/ buzda; kazma ve krampon kullanarak düşme ve durdurma tekniklerini uygular.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.27	Lider tırmanış için gerekli malzemeleri doğru kullanarak, güvenli lider tırmanışı yapar.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.28	Negatif eğimlerden uygun teknikle güvenli tırmanış (jumarla/pursik ile tırmanış) yapar.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.29	Lider tırmanışta emniyetçilik görevini yapar.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.30	Kaya, buz ve karda iniş için gerekli emniyet istasyonlarını, tekniğine uygun şekilde oluşturur.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.31	İniş için gerekli malzemeleri doğru kullanarak, tekniklerine uygun güvenli iniş tekniklerini uygular.	E.2.1-2, E.5.1-3	3.1	P1
* BY.32	Dağda ve arazide arama kurtarma için, yöntemine uygun havai hat oluşturur.	D.5.1, E.2.3, E.5.4-5, E.8.3-4	3.2	P1
* BY.33	Dağda ve arazide kazazedeyi çıkarma/kurtarmada makara sistemlerini kurarak işlevsel şekilde kullanır.	D.5.1, E.2.3, E.5.4-5, E.8.3-4	3.2	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.34	Dağda ve arazide kazazedeyi çıkarma/kurtarmada palanga sistemlerini kurarak işlevsel şekilde kullanır.	D.5.1, E.2.3, E.5.4-5, E.8.3-4	3.2	P1
* BY.35	Dağ ve arazide yan geçiş tekniklerini uygular.	D.5.1, E.2.3, E.5.4-5, E.8.3-4	3.2	P1
* BY.36	İpten sedye yapar.	D.5.1, E.2.3, E.5.4-5, E.8.3-4	3.2	P1
* BY.37	Kazazedeyi bilinç durumu ve koşullara göre sırtta, kucakta, sedyeli - sedyesiz şekilde bulunduğu yerden, uygun yöntemle çıkarır.	D.5.1, E.2.3, E.5.4-5, E.8.3-4	3.2	P1
* BY.38	Kazazedeyi bilinç durumu ve koşullara göre sırtta, kucakta, sedyeli - sedyesiz şekilde bulunduğu yerden indirir.	D.5.1, E.2.3, E.5.4-5, E.8.3-4	3.2	P1
* BY.39	Kar profilinin kesitini alır.	E.3.1	4.1	P1
* BY.40	Kar kesiti profilinde; tabakaların yapısı, ısısı, kalınlığı, risk ve benzeri özelliklerini belirler.	E.3.1	4.1	P1
* BY.41	Kar bloğunun dayanıklılık testini yapar.	E.3.1	4.1	P1
* BY.42	Kar testi sonuçlarına ve arazinin eğimine göre çığın kopma tabakası ve noktalarını belirleyerek çığ ve geçiş bölgesinin güvenlik durumunu tespit eder.	E.3.1	4.1	P1
* BY.43	Tespitlerine göre kazazedenin, çığ parkurunda bulunma olasılığı olan arama bölgesini belirler.	E.3.1	4.1	P1
* BY.44	Çığ arama ekibinde görev dağılımını (sondacı, kürekçi, gözcü, destek elemanlar ve benzeri) yapar.	E.3.2	4.2	P1
* BY.45	Çığ bölgesinde; işaretleme ve gözcü yerleştirilecek güvenli yerleri belirler.	E.3.2	4.2	P1
* BY.46	Çığ bölgesinde güvenli kaçış koridorunu belirler.	E.3.2	4.2	P1
* BY.47	Arama bölgesinde güvenli toplanma alanını tespit eder.	E.3.2	4.2	P1
* BY.48	Arama bölgesinde güvenli taşıt (kara, hava) pist alanlarını belirler.	E.3.2	4.2	P1
* BY.49	Arama bölgesinde yöntemlerine uygun fiziksel (gözle) arama yapar.	E.3.2	4.2	P1
* BY.50	Arama bölgesinde yöntemlerine uygun şekilde sonda ile kaba ve ince arama yapar.	E.3.2	4.2	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.51	Arama bölgesinde, yöntemlerine uygun şekilde cihazlı arama yapar.	E.3.2	4.2	P1
* BY.52	Kazazedeyi bulunduğu bedensel şekli koruyarak çıkarır.	E.3.3	4.3	P1
* BY.53	Kazazedeyi bilinç durumuna göre, bulunduğu bedensel şekli koruyarak uygun teknikle taşır.	E.3.3	4.3	P1
* BY.54	Mağarada yön bulma tekniklerini ve doğal navigasyon yöntemini uygular.	E.5.1-3	5.1	P1
* BY.55	Mağara harita ve/veya krokisini kullanarak arama bölgesini bulur.	E.5.1-3	5.1	P1
* BY.56	Mağarada doğal iniş ve tırmanış tekniklerini, uygun araç, malzeme ve ekipmanları kullanarak doğru ve güvenli şekilde uygular.	E.5.1-3	5.1	P1
* BY.57	Mağarada geçiş tekniklerini (inişten çıkışa, çıkıştan inişe, istasyon geçişi, saptırmalı/stres geçişi, takıl-geç, trolean geçişleri) güvenli şekilde uygular.	E.5.1-3	5.1	P1
* BY.58	Mağarada ip/halat kullanma ve temel düğüm (kördüğüm, sekizli, bulin, pürsük, yarım kazık, tam kazık, camadan, balıkçı, çift balıkçı ve perlon bant düğümleri) tekniklerini güvenli şekilde uygular.	E.5.1-3	5.1	P1
* BY.59	Mağaradaki gaz ölçümlerini doğru cihaz ve yöntemle yapar.	E.5.1-3	5.1	P1
* BY.60	Mağarada hat / istasyon kurma ve döşeme uygulamalarını yapar.	E.5.1-3	5.1	P1
* BY.61	Fiziksel arama ile kazazedeyi bulur.	E.5.1-3	5.1	P1
* BY.62	Mağara koşullarında yöntemine uygun havai hat oluşturur.	E.5.4-5, D.5.1	5.2	P1
* BY.63	Mağarada kazazedeyi çıkarma / kurtarmada makara sistemlerini kurarak işlevsel şekilde kullanır.	E.5.4-5, D.5.1	5.2	P1
* BY.64	Mağarada kazazedeyi çıkarma / kurtarmada palanga sistemlerini kurarak işlevsel şekilde kullanır.	E.5.4-5, D.5.1	5.2	P1
* BY.65	İp üzerindeki sorunların çözümü ve kurtarma tekniklerini uygular.	E.5.4-5, D.5.1	5.2	P1
* BY.66	İpten kazazede alma yöntemini uygular.	E.5.4-5, D.5.1	5.2	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.67	Mağara içerisinde yan geçiş tekniklerini uygular.	E.5.4-5, D.5.1	5.2	P1
* BY.68	İpten sedye yapar.	E.5.4-5, D.5.1	5.2	P1
* BY.69	Kazazedeyi bilinç durumu ve koşullara göre sırtta, kucakta, sedyeli-sedyesiz şekilde bulunduğu yerden, uygun yöntemle çıkarır.	E.5.4-5, D.5.1	5.2	P1
* BY.70	Kazazedeyi bilinç durumu ve koşullara göre sırtta, kucakta, sedyeli-sedyesiz şekilde bulunduğu yerden indirir.	E.5.4-5, D.5.1	5.2	P1

(*) Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar

**17UY0292-6/B2 KBRN OLAYLARINA MÜDAHALE SÜREÇLERİNİ YÖNETME ve
GELİŞTİRME YETERLİLİK BİRİMİ**

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	KBRN Olaylarına Müdahale Süreçlerini Yönetme ve Geliştirme
2	REFERANS KODU	17UY0292-6 /B2
3	SEVİYE	6
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	-
	B)REVİZYON NO	00
	C)REVİZYON TARİHİ	-
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
15UMS0502-6 Arama Kurtarma Uzmanı (Seviye 6) Ulusal Meslek Standardı (taslak)		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: KBRN müdahale operasyonu süreçlerinin güvenlik içinde yürütülmesini sağlar.</u></p> <p>Başarım Ölçütleri:</p> <p>1.1: KBRN olayının türü, yeri ve seyrine göre olası tehlike ve riskleri değerlendirerek güvenlik önlemlerini belirler.</p> <p>1.2: KBRN olayının türü, yeri, ortam koşulları ve safhalarına göre giyilmesi ve takılması gereken kişisel koruyucu donanımları seçerek yöntemlerine uygun şekilde kullanır.</p> <p>1.3: KBRN olaylarına güvenli müdahale için, teknik yöntem ve talimatlarına uygun olarak güvenlik önlemlerini alır.</p> <p>1.4: Müdahale sürecinde, yöntemlerine uygun ilkyardım uygular.</p> <p>1.5: Müdahalede kullanılan ekipman ve araç gereçleri güvenlik kurallarına uygun olarak kullanır.</p> <p>1.6: Müdahale ortamında KBRN türü, yeri ve safhalarına göre çevrenin korunmasına yönelik önlemleri açıklar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2: Olay yeri ve koşullarının değerlendirmesine göre, uygun müdahale planlamasını yapar.</u></p> <p>Başarım Ölçütleri:</p> <p>2.1: Olayın içeriği, türü, nedeni, boyutu, yeri, fiziki konumu, kurtarma ihtiyacı olup olmadığı, yayılma riski, hava koşulları, coğrafi ve arazi yapısı ve benzeri bilgilere göre durumunun değerlendirilmesi işlemlerini sıralar.</p> <p>2.2: Değerlendirme sonuçlarına göre, KBRN olayına uygun müdahale yöntemi, kullanılacak ekipman, araç-gereç, malzeme, destek kuvvet ihtiyacı gibi gerekli unsurları içerecek şekilde müdahale planlamasını tanımlar.</p> <p>2.3: KBRN olayının türüne, yeri ve seyri, ekip elemanlarının özellikleri, uygulanacak müdahale yöntemleri ve operasyon sürecinin akışına göre, ekipleri yönlendirir.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: Müdahale operasyonunu yürütür.</u></p> <p>Başarım Ölçütleri:</p> <p>3.1: Müdahalenin plana uygun başlatılmasına yönelik adımları uygular.</p> <p>3.2: Arındırma (dekontaminasyon) yöntem ve tekniklerini, KBRN' yi tanımlanan seviyede etkisiz hale getirecek şekilde uygular.</p> <p>3.3: Ekiplerin müdahale uygulamalarını, KBRN türüne göre, tanımlanan seviyede etkisiz hale getirecek</p>		

şekilde yürütmelerini koordine eder.

Öğrenme Çıktısı 4: KBRN' e müdahale operasyonunun tamamlanması ve sonlandırılmasına yönelik işlemleri açıklar.

Başarım Ölçütleri:

- 4.1: KBRN müdahale operasyonunu planlamaya uygunluğunun açıklar
- 4.2: Ekiplerin olay yerinden ayrılmasına yönelik işlemleri sıralar.
- 4.3: KBRN müdahale sürecinin kayıt altına alınmasına yönelik işlemleri sıralar.

Öğrenme Çıktısı 5: KBRN müdahale operasyonlarının performansının iyileştirilmesi ve etkin müdahale kapasitesinin geliştirilmesine yönelik uygulamaları gerçekleştirir.

Başarım Ölçütleri:

- 5.1: Veri, bilgi, analiz ve değerlendirmelere uygun müdahale ve önlemeye yönelik stratejik planlamaları açıklar.
- 5.2: Operasyonel veri, bilgi ve analizlere göre, bir operasyonun performansını değerlendirerek, zayıf yönleri iyileştirmeye yönelik işlevsel öneriler geliştirir.

8 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

8 a) Teorik Sınav

(T1): B2 birimine yönelik teorik sınav Ek B2-2'de yer alan "Bilgiler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az altmış beş (65) soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav (T1) uygulanmalıdır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama bir (1) dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 80'ine doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek B2-2) ölçmelidir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

((P1): B2 birimine yönelik performansa dayalı yeterlilik sınavı, Ek B2-2'de yer alan "Beceri ve Yetkinlik" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlik kontrol listesinde aday tarafından başarılanması zorunlu kritik adımlar belirlenir. Adayın, performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımlarının tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden %80 başarı göstermesi gerekir. Performansa dayalı sınav beceri ve yetkinliklerin (Ek B2-2) tamamını ölçecek şekilde düzenlenmiş tatbikat senaryoları ile bunlara uygun simüle edilmiş ortamlarda, gerektiğinde, değerlendirme sürecini zaafa uğratmayacak önlemler alınarak ekip desteği ile yaptırılır. Performansa dayalı sınavın süresi gerçek uygulama şartlarındaki süreye karşılık gelmelidir. Performans dayalı sınavda senaryo(lar)a göre, güvenlik tedbirleri alınarak cansız ve/veya canlı model kullanılabilir.

Performansa dayalı sınavda İSG önlemleri alınır ve sağlık ekibi bulundurulur. Adayın kendi ve diğer kişilerin sağlığını ve can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde uygulamaya son verilir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Birim için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarılı olduğu tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılı sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez. Yeterlilik biriminin geçerlilik süresi birimin tümüyle başarılı olduğu tarihten itibaren 2 yıldır. Adayın kendi ve diğer kişilerin can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde sınava son verilir.

**9 YETERLİLİK BİRİMİNİ
GELİŞTİREN
KURUM/KURULUŞ(LAR)**

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)

10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Adalet ve Güvenlik Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	08.03.2017 – 2017/26

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK [B3]-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

Bu birim için aşağıda tanımlanan eğitim içeriğine sahip bir programın aday tarafından tamamlanması tavsiye edilir.

1. AFAD KBRN operasyonlarında analiz ve değerlendirme yöntemleri
2. AFAD KBRN operasyonlarında ekip yönetimi
3. AFAD KBRN operasyonlarında farklı teşkilat ekipleri ile koordineli çalışabilme
4. AFAD KBRN operasyonlarında risk yönetimi
5. AFAD KBRN operasyonlarında stratejik planlama, süreç iyileştirme ve organizasyon
6. AFAD KBRN operasyonlarında temel ve alternatif müdahale yöntemleri
7. Afet ve acil durum hizmetleri kapsamında KBRN operasyonlarının yönetimi
8. Alana özgü arama kurtarma araçları ve ekipmanı teknolojisi
9. Alarm ve tehlike işaretleri
10. Araç, gereç, teçhizat ve ekipmanların ölçüm, test ve kontrolü
11. İlk yardım ve temel triyaj
12. Mesleki biyoloji
13. Mesleki coğrafya
14. Mesleki elektrik
15. Mesleki işaret dilini etkili ve işlevsel kullanma
16. Mesleki kimya
17. Mesleki matematik
18. Mesleki mekanik
19. Mesleki mevzuat
20. Mesleki psikoloji
21. Mesleki terminoloji
22. Temel veri okuma, işleme ve yorumlama
23. Yön, yer bulma yöntemleri

EK [B3]-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	KBRN olayının türü, yeri ve ortam koşullarına göre olası tehlike ve riskleri tanımlar.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1
BG.2	KBRN ölçüm cihazlarının ölçüm sonuçlarını analiz eder.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.3	Ölçüm sonuçlarına göre operasyon bölgesinde sıcak, ılık, soğuk bölge ayırımını tanımlar.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1
BG.4	Uluslararası tehlikeli madde sınıflandırılmasına (Kimyasal Olaylara Acil Müdahale Rehberi -ERG) göre müdahale önlemlerini tanımlar.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1
BG.5	KBRN olaylarında kullanılan ikaz alarm işaretlerini (sarı, kırmızı, siyah, beyaz) açıklar.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1
BG.6	KBRN olayına bağlı olası ikincil tehlike ve riskleri tanımlar. (sağlık, çökme, artçı, saldırı, tepkime ve benzeri)	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1
BG.7	Görev alanı dışındaki KBRN müdahale desteğini değerlendirir.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1
BG.8	Görev alanı dışındaki KBRN müdahale desteği için dış destek sağlamaya yönelik işlemleri açıklar.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.1	T1
BG.9	Kişisel koruyucu donanımların kullanım hatalarını ayırt eder.	A.2.1-3	1.2	T1
BG.10	Temiz hava solunum cihazlarının koşullara göre kullanım süresini ve kapasitesini açıklar.	A.2.1-3	1.2	T1
BG.11	KBRN olayının türü, yeri ve seyrine göre ortamda alınması gereken güvenlik önlemlerini açıklar.	A.3-5-6-7-8, D.1.5, D.3.8	1.3	T1
BG.12	Şüpheli posta ve paket durumlarında alınması gereken güvenlik önlemlerini tanımlar.	A.3-5-6-7-8, D.1.5, D.3.8	1.3	T1
BG.13	VIP KBRN koruma prosedürlerini tanımlar.	A.3-5-6-7-8, D.1.5, D.3.8	1.3	T1
BG.14	KBRN ortamındaki kazazedeye kaçış maskesi takılması gereken koşulları açıklar.	A.3.9	1.4	T1
BG.15	KBRN müdahale ekipmanlarının kullanım alanı, teknik özellikleri ile raf ve depolama süreleri itibarıyla kullanılabilir olup olmadıklarını ayırt eder. (A, B, C, D tipi kıyafetler, numune alma kitleri, ölçüm cihazları, filtreler, maskeler ve benzeri)	A.4.1-4	1.5	T1
BG.16	Birey, arazi ve araca göre kullanılması gereken kimyasalları ayırt eder.	A.4.1-4	1.5	T1
BG.17	KBRN müdahaledeki arındırma (dekontaminasyon) ve tahliye uygulamalarında kullanılan ekipmanlar, araç-gereçlerin işlevsellik kontrolleri, kalibrasyon,	A.4.1-4	1.5	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
	bakım uygulamalarını açıklar.			
BG.18	Kontamine olmuş bölgedeki tehlikeli maddenin türü ve özelliğine temizlenme yöntemlerini açıklar.	A.7.3-4	1.6	T1
BG.19	Operasyonda kullanılan atık suyun depolanma yöntemlerini açıklar.	A.7.3-4	1.6	T1
BG.20	Operasyonda kullanılan atık suyu bertaraf etme yöntemlerini açıklar.	A.7.3-4	1.6	T1
BG.21	Operasyonda kullanılan kontamine olmuş kişisel koruyucu donanım ve ekipmanların arındırma ve imha yöntemlerini açıklar.	A.7.3-4	1.6	T1
BG.22	Operasyon bölgesinin hava trafiğine kapatılması gereken koşulları ayırt eder.	A.7.3-4	1.6	T1
BG.23	Olayın içeriği, türü, nedeni, boyutu, yeri, fiziki konumu, kurtarma ihtiyacı olup olmadığı, yayılma riski, hava koşulları, coğrafi ve arazi yapısı, ve benzeri bilgileri analiz eder.	D.1.-2, D.1.4, D.2.1	2.1	T1
BG.24	Madde veya kaynağı ölçümleme ve/veya numune olarak değerlendirilmesini sağlama yöntemleri ile sonuçlarını açıklar.	D.1.-2, D.1.4, D.2.1	2.1	T1
BG.25	Yaptığı analiz ve değerlendirmelere göre, olay yerinde sıcak, ılık ve soğuk bölgeler ile alternatif tahliye ve müdahale alanlarını tanımlar.	D.1.-2, D.1.4, D.2.1	2.1	T1
BG.26	Olay yerinde müdahale öncesi keşif çalışmalarında yapılması gereken belirleme ve değerlendirmeleri gerekçeli olarak açıklar.	D.1.-2, D.1.4, D.2.1	2.1	T1
BG.27	Çeşitli KBRN olaylarına dair verilen ölçüm ve/veya numune inceleme sonuçlarına göre, sıcak, ılık ve soğuk bölgeler ile alternatif tahliye ve müdahale alanlarına dair belirlemelerin yapılmasını açıklar.	D.1.-2, D.1.4, D.2.1	2.1	T1
BG.28	Operasyon sürecindeki meteorolojik koşullarla ilgili değişikliklere göre müdahale planlarını revize edilmesini açıklar.	D.2.3-4	2.2	T1
BG.29	Operasyon sürecinde ekiplerin faaliyet ve dinlenme sürelerini tanımlanan alan ve koşullara göre tanımlar.	D.2.3-4	2.2	T1
BG.30	KBRN olayına müdahale eden paydaş kurumların ekiplerinden gelen bilgileri değerlendirir.	B.3.1-2, D.3.2	2.3	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.31	KBRN olayının türü, yeri ve seyri, uygulanacak müdahale yöntemleri ve sürecin akışı ile ekip elemanlarının özelliklerine göre, ekiplerin en uygun görev dağılımını oluşturur.	B.3.1-2, D.3.2	2.3	T1
BG.32	Keşif ekibinden elde edilmiş KBRN olayı bilgilerini analiz eder.	D.2.5, D.3.3-4	3.1	T1
BG.33	Keşif ekibinden elde edilmiş KBRN olay bilgilerini ve analiz sonuçlarını doğru müdahale uygulamaları ile ilişkilendirir.	D.2.5, D.3.3-4	3.1	T1
BG.34	Keşif ekibinden elde edilmiş bilgilerin analiz sonuçlarına ve alan hazırlık bilgilerine göre müdahaleye başlama (veya başlamama) işlemlerini tanımlar.	D.2.5, D.3.3-4	3.1	T1
BG.35	KBRN olayına neden olan kaynağa göre bertaraf etme yöntemlerini açıklar.	E.7.1-7	3.2	T1
BG.36	Olay yerindeki farklı etkilenmiş kazazedeleri KBRN triyaj tekniğine göre sınıflandırır.	E.7.1-7	3.2	T1
BG.37	Müdahale alanıyla ilgili arındırma (dekontaminasyon) öncelik sıralamasını (kazazede, personel, araç- gereç, arazi) tanımlar.	E.7.1-7	3.2	T1
BG.38	KBRN maddeleri ile ilgili sembol, işaretler ve renk kodlarını tanımlar.	D.4.5-7, B.5.1-2	3.3	T1
BG.39	Sıcak bölgede karantinaya alma prosedürlerini açıklar.	D.4.5-7, B.5.1-2	3.3	T1
BG.40	KBRN olaylarında kullanılacak sığınakların kullanım amacı ve kapasiteye göre kullanım özelliklerini açıklar.	D.4.5-7, B.5.1-2	3.3	T1
BG.41	KBRN olayına neden olan kaynağı belirleyerek hangi kurum tarafından bertaraf edileceğini tanımlar.	D.4.5-7, B.5.1-2	3.3	T1
BG.42	KBRN olayına neden olan kaynak maddeden numune alma ve ilgili tarafa teslim tekniklerini açıklar.	D.4.5-7, B.5.1-2	3.3	T1
BG.43	Olay yerindeki bölgelere göre görevlilerin bölgeler arası giriş çıkış sürelerini, kayıt ve takip uygulamasını açıklar.	D.4.5-7, B.5.1-2	3.3	T1
BG.44	Olayın türüne ve koşullarına göre operasyon aşamalarını tanımlar.	D.4.5-7, B.5.1-2	3.3	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.45	Olayın türü, bölge tanımlaması ve koşullarına göre arındırma (dekontaminasyon) personel ve ekip sayısını ayırt eder.	D.4.5-7, B.5.1-2	3.3	T1
BG.46	Olayın seyri ve değişen koşullara göre tekniğe uygun müdahale yönlendirmelerin yapılmasını açıklar.	D.4.5-7, B.5.1-2	3.3	T1
BG.47	KBRN olay türüne ve ölçüm cihazı sonuçlarına göre arınmanın gerçekleşip gerçekleşmesini açıklar.	D.5.1-2	4.1	T1
BG.48	Sıcak bölge ile ilgili kontrol ve değerlendirme yöntemlerine göre, tahliyenin tamamlanma durumunu tanımlar.	D.5.1-2	4.1	T1
BG.49	Sıcak bölgede karantinanın kaldırılıp kaldırılmamasına dair kararın verilmesini açıklar.	D.5.1-2	4.1	T1
BG.50	KBRN türlerine göre arındırma (dekontaminasyon) ve tahliye operasyonu sonlandırma prosedürlerini açıklar.	D.5.3-4	4.2	T1
BG.51	Operasyon alanında, kullanılan ünite, ekipman ve araç gereçlerin operasyon sonu temizlik kontrolleri ve toparlanma/paketleme prosedürlerini açıklar.	D.5.3-4	4.2	T1
BG.52	Görev sonunda operasyon tutanaklarının tür ve taraflarını (ilgili diğer ekipler, kurumlar, ve benzeri) açıklar.	D.5.3-4	4.2	T1
BG.53	Operasyon süreci ve sonuçlarına göre bir görev sonuç raporunun hazırlanmasını açıklar.	D.5.5, B.6.2	4.3	T1
BG.54	Strateji, stratejik planlama, stratejik yönetim kavramlarını ve kalite ile ilişkilerini açıklar.	C.1.1-4	5.1	T1
BG.55	Operasyonlar ve uygulanmış planlarla ilgili kayıt, rapor, risk analizleri ve istatistikî bilgileri, operasyonların performansı ve bölgesel özelliklere göre yorumlayarak değerlendirir.	C.1.1-4	5.1	T1
BG.56	Görev alanının nüfus, sanayi, bölgesel yapılanma ve çevresel durumuna göre yeni müdahale alanları oluşturulmasına ve destek kuvvetlere yönelik ihtiyaçları tanımlar.	C.1.1-4	5.1	T1
BG.57	Operasyon yeterliliği için, operasyon planlarının iyileştirilmesine yönelik stratejiler ve bunlara bağlı plan faaliyetlerini açıklar.	C.1.1-4	5.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.58	Bölgesel kapasite seviyesini belirlemede diğer ilgili kamu kurum kuruluşları, STK ve gönüllülerin eğitim, tatbikat ve benzeri faaliyetlerini stratejiyle ilişkili şekilde plana dahil edilmesini açıklar.	C.1.1-4	5.1	T1
BG.59	Personelin bilgi ve becerisini artırmak için ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmaları stratejiyle ilişkili şekilde plana edilmesini açıklar.	C.1.1-4	5.1	T1
BG.60	Farklı bölgesel ekipler veya kurum ekipleri arasında ortak görev, görev aidiyeti ve birlikte iş görme yeterliliğini geliştirmeye yönelik faaliyetleri stratejiye uygun olarak değerlendirir.	C.1.1-4	5.1	T1
BG.61	Görev sonuç raporlarındaki bilgilere göre operasyonların performansını değerlendirir.	C.2.1-5	5.2	T1
BG.62	Yaptığı değerlendirmeye göre iyileştirilmesi gereken konuları ve önlemleri tanımlar.	C.2.1-5	5.2	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.1	KRN (B; biyolojik hariç) ölçüm cihazlarını (radyasyon ölçer, kimyasal tespit cihazı) işlevsel kullanır.	A.1.1-2, A.3.2, D.1.3-4	1.2	P1
* BY.2	KBRN olayının tehlike düzeyine (A, B, C, D tipi ve görev kapsamına (keşif, müdahale – arındırma (dekontaminasyon), tahliye) uygun kişisel koruyucu donanımları seçer.	A.2.1-3	1.2	P1
* BY.3	KBRN olayına uygun seçilen kişisel koruyucu donanımlarını (giysiler, solunum sistemleri, filtreler, maskeler ve benzeri) yöntemine uygun şekilde giyme, takma ve çıkarma işlemlerini doğru şekilde yapar.	A.2.1-3	1.2	P1
* BY.4	Gazlı ortamda gaz maskesinin filtresini maske takılı iken takip çıkarır.	A.2.1-3	1.2	P1
* BY.5	A tipi elbise ile numune alma çantasını elinden bırakmadan asgari 100 m mesafede taşır.	A.2.1-3	1.2	P1
* BY.6	Temiz hava solunum cihazının kontrolünü (kullanım tarihi, basınç eforu, hava kaçağı ve benzeri) yaparak işlevselliğini belirler.	A.2.1-3	1.2	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.7	Olay yerinde rüzgârın yönüne göre sıcak, ılık, soğuk alanlarında giriş çıkış yerlerini belirleyerek şerit çeker.	A.3-5-6-7-8, D.1.5, D.4.8	1.3	P1
* BY.8	Bölgedeki görevli ve kazazedeler için ayrı ayrı giriş çıkış noktalarını belirleyerek uyarı levhalarını koyar.	A.3-5-6-7-8, D.1.5, D.4.8	1.3	P1
* BY.9	Olay yerinde acil kaçış noktalarını belirleyerek uyarı levhalarını koyar.	A.3-5-6-7-8, D.1.5, D.4.8	1.3	P1
* BY.10	Olay yerinde meteorolojik koşullar ve ikincil risklere göre alternatif çıkış, kaçış ve tahliye noktalarını belirler.	A.3-5-6-7-8, D.1.5, D.4.8	1.3	P1
* BY.11	KBRN olayının türü, yeri, seyrine ve olası tehlike durumlarına göre müdahale araçları ve ekipmanlarını güvenlik kurallarına uygun pozisyonda konumlandırır.	A.3-5-6-7-8, D.1.5, D.4.8	1.3	P1
* BY.12	KBRN olayının türü, yeri ve seyrine göre ortamdaki tehlike kaynaklarının giderilmesine yönelik teknik önlemleri prosedürüne uygun şekilde alır.	A.3-5-6-7-8, D.1.5, D.4.8	1.3	P1
* BY.13	Kazazedeye kaçış maskesini doğru olarak takar.	A.3.9	1.4	P1
* BY.14	Müdahale sürecinde KBRN ölçüm cihaz ve ekipmanlarının uyarı sinyallerine uygun davranır.	A.4.1-4	1.5	P1
* BY.15	Envanterde bulunan mevcut arındırma solüsyonunu maddeye ve koşullara göre hazırlar.	A.4.1-4	1.5	P1
* BY.16	KBRN’de kullanılan ekipmanlar, araç-gereçlerin fiziki kontrolle arızalarını teknik özelliklerine göre tespit eder.	A.4.1-4	1.5	P1
* BY.17	Operasyonlarda kullanılan haberleşme sistemlerini kullanır.	B.3.1-2, D.4.2	2.3	P1
* BY.18	KBRN olayına ilişkin topladığı bilgileri değerlendirerek bildirimde bulunması gereken birim ve ekipleri belirler.	B.3.1-2, D.4.2	2.3	P1
* BY.19	Ekiple birlikte arındırma (dekontaminasyon) ünitesini kapsadığı modüllerin özelliklerine uygun süre ve yöntemle göre kurulmasını koordine eder.	E.7.1-7	3.2	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.20	Bilinci yerinde olan ve olmayan kazazedeye arındırma (dekontaminasyon) tekniklerini uygular.	E.7.1-7	3.2	P1
* BY.21	Maddenin türüne ve koşullara göre kontamine olmuş kapalı ve açık alanda arındırma işlemlerini uygular.	E.7.1-7	3.2	P1
* BY.22	Bilinci yerinde olan ve olmayan kazazedeye taşıma tekniklerini uygular.	E.7.1-7	3.2	P1
* BY.23	Ekiplerin müdahale uygulamalarını, KBRN türüne göre, tanımlanan seviyede etkisiz hale getirecek şekilde yürütmelerini koordine eder.	D.4.5-7, B.5.1-2	3.3	P1

(* Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar

YETERLİLİK EKLERİ

EK 1: Yeterlilik Birimleri

17UY0292-6 /A1: İş Yeri ve Çevre Güvenliği, Sağlık, İş Organizasyonu, Kalite ve Mesleki Gelişim

17UY0292-6 /A2: Kentsel Arama kurtarma Süreçlerini Yönetme ve Geliştirme

17UY0292-6 /B1: Doğadaki Kaza ve Acil Durumlarda Arama Kurtarma Süreçlerini Yönetme ve Geliştirme

17UY0292-6 /B2: KBRN Olaylarına Müdahale Süreçlerini Yönetme ve Geliştirme

EK 2: Terimler, Simgeler ve Kısaltmalar

ACİL DURUM: Büyük, fakat genellikle yerel imkânlarla baş edilebilen çapta, ivedilik gerektiren tüm durum ve haller,

AFAD: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığını,

AFET: Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı doğa, teknoloji veya insan kaynaklı olay,

AFETZEDE: Afete uğramış, afetten etkilenmiş kişiyi,

ALARM: Tehlikeli bir durum veya olayı bildirmek için, verilen (ses, ışık ve anons sistemleriyle) işaret(ler)i,

ARAMA: Afet ve acil durum olaylarında mahsur kalanların bulunduğu yerin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmaları,

ARINDIRMA (DEKONTAMİNASYON): Kişi, araç, malzeme ve binalar ile alanlar üzerinde etki gösteren kimyasal, biyolojik, radyoaktif ve nükleer maddelerin etki seviyesinin en aza indirilmesi için yapılan temizleme işlemi,

EKİP: Afet ve acil durum olaylarında, olay yerinde bulunanların tahliyesini sağlayan, olaya uygun yöntem, araç, gereç ve ekipmanla müdahale ederek söndürme, arama, kurtarma operasyonlarını yürüten arama kurtarma elemanlarından oluşan grubu,

AFET GÖNÜLLÜSÜ: Afet öncesi veya sonrasında, ihtiyaç duyulan alanda karşılık beklemeden kamu kurum ve kuruluşları, Türk Kızılay'ı veya başka bir insani yardım kuruluşu için hizmet vermek üzere önceden eğitilmiş kişiyi,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması 'nı,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliği'ni,

İŞ KAZASI: İşyerinde veya işin icrası kapsamında meydana gelen, yaralanma ve ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olayı,

İŞ YERİ: Arama Kurtarma Uzmanının görev yaptığı hizmet binası ve tesislerini,

KAZA: Kasıt söz konusu olmaksızın, beklenmedik bir zamanda ve şekilde, yaralanmalara, can ve mal kayıplarına neden olan olayı,

KAZAZEDE: Herhangi bir afet ya da acil durumda kazaya maruz kalmış ölü veya diri, insan veya diğer canlıları,

KBRN: Kimyasal (K), biyolojik (B), radyolojik (R) ve nükleer (N),

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

KURTARMA: Afet ve acil durumlarda yaralı olan ya da hayati tehlikesi bulunan, kendi başına kurtulamayan afetzedede veya kazazedenin bulunduğu yerden güvenli bir yere alınması,

OLAY KOMUTA SİSTEMİ: Tüm tehlikeler ve her düzeydeki acil müdahale durumunun yönetiminde, müdahale edilen olay için eldeki imkânları en doğru ve etkin şekilde kullanabilmek amacıyla oluşturulan geçici ve dar kapsamlı bir modüler taktik acil yönetim sistemi,

OLAY YERİ: Afet ve acil durum ekiplerinin müdahalesini gerektiren olayların olduğu ve müdahale operasyonunun gerçekleştirildiği/gerçekleştirileceği yeri/yerleri,

RİSK: Tehlikeli bir olayın meydana gelme olasılığı ile sonuçlarının bileşimini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

STANDART OPERASYON PROSEDÜRÜ: Acil durumlarda olayın yeri ve niteliğine göre nasıl harekete geçileceğinin, hangi zamanlama ve sırayla nelerin yapılacağına önceden planlanmış hâli,

TAHKİMAT: Kuyu, yer altı galerisi, üretim yeri gibi yapıların mal ve can emniyeti bakımından çalışılabilir duruma sokmak ve çalışılabilir durumda tutmak için ağaç, demir, beton ve benzeri kullanılarak yapılan takviyeyi,

TEHLİKE: Belirli bir zaman veya coğrafyada ortaya çıkarak yaşamı tehdit eden, toplumun sosyoekonomik düzen ve etkinliklerine, doğal çevreye, doğal, tarihi ve kültürel kaynaklara zarar verme potansiyeli olan doğa, teknoloji ya da insandan kaynaklanan fiziki olay ve olguyu,

TEMEL ARAMA KURTARMA EĞİTİMİ: İçeriği Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından belirlenmiş, arama kurtarma personelinin ilk aldığı eğitimi,

TRİYAJ: Çok sayıda hasta ve yaralının bulunduğu durumlarda, bunların öncelikli tedavi ve nakil edilmesi gerekenlerin tespiti amacıyla olay yerinde veya bunların ulaştırıldığı her sağlık kuruluşunda yapılan hızlı seçme ve kodlama işlemi,

YANGIN: Kontrol dışı meydana gelen yanma olayını ifade eder.

EK 3: Meslekte Yatay ve Dikey İlerleme Yolları

-

EK 4: Değerlendirici Ölçütleri

Mesleğin ölçme-değerlendirme uygulamalarında görev alacak değerlendiriciler aşağıdaki koşullardan asgari birini karşılamalıdır.

1. Mesleki operasyonlarda asgari fiili 10 yıl deneyime sahip olmak ve en az ön lisans düzeyinde eğitim almış olmak,
2. Mesleğin Eğitimi verdiği dair resmi belgelere (sertifika, eğitmen görevlendirme yazısı vs.) sahip olmak ve en az lisans düzeyinde eğitim almış olmak.

Yukarıdaki özelliklerden en az birine sahip olan ve ölçme ve değerlendirme sürecinde görev alacak değerlendiricilere; ilgili alanda yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından mesleki yeterlilik sistemi, kişinin görev alacağı ulusal yeterlilik(ler), ilgili ulusal meslek standart(lar)ı, ölçme değerlendirme ve ölçme değerlendirmede kalite güvencesi konularında eğitim sağlanmalıdır.